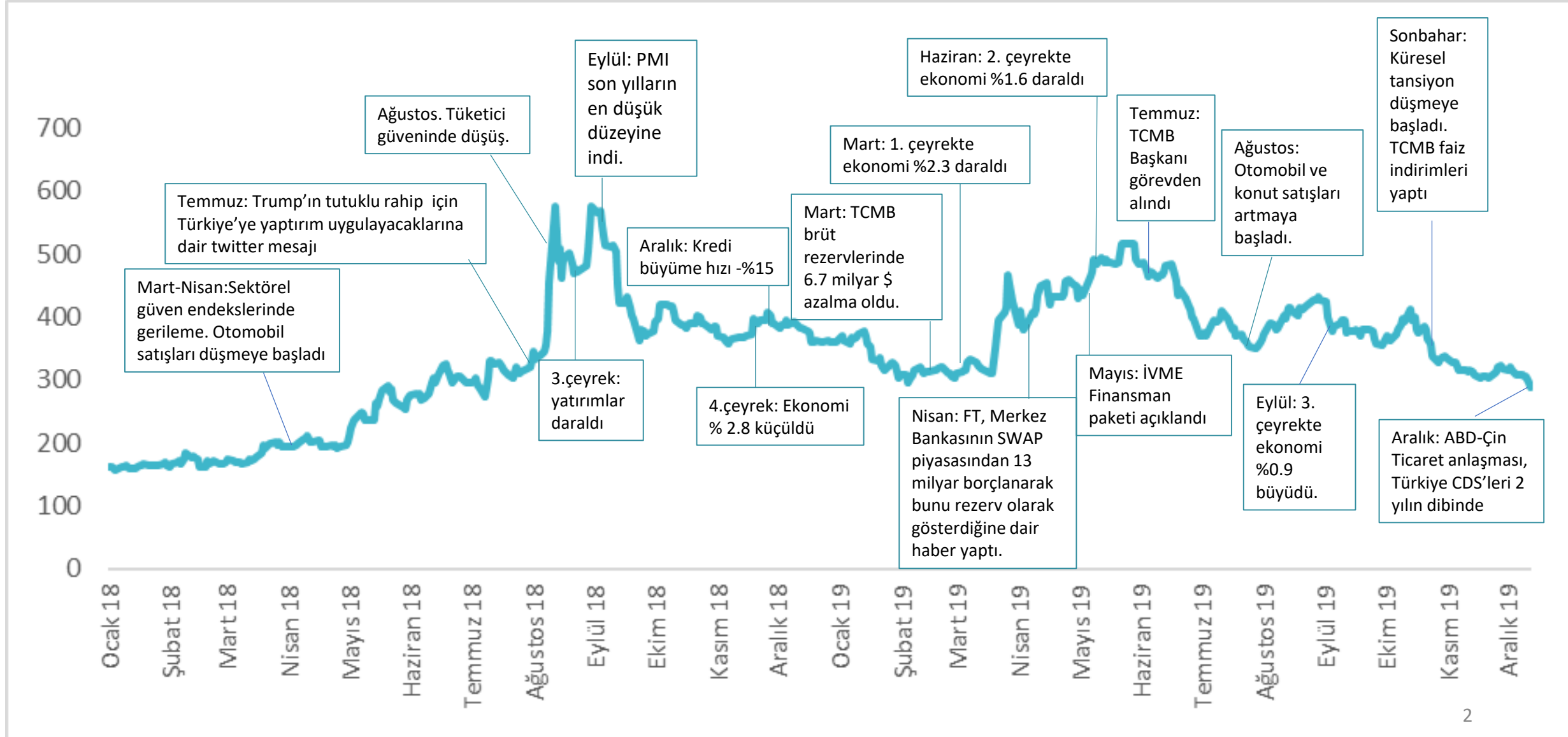

2020'de bizi neler bekliyor?

ASO 2. ve 3. ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

2019 nasıl geldi, nasıl geçti?

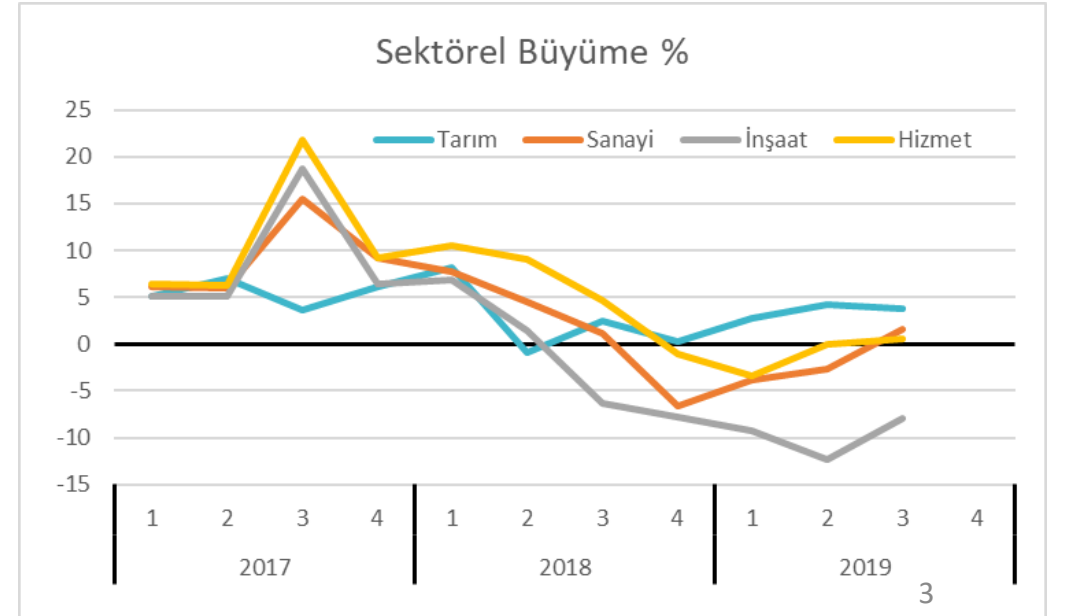
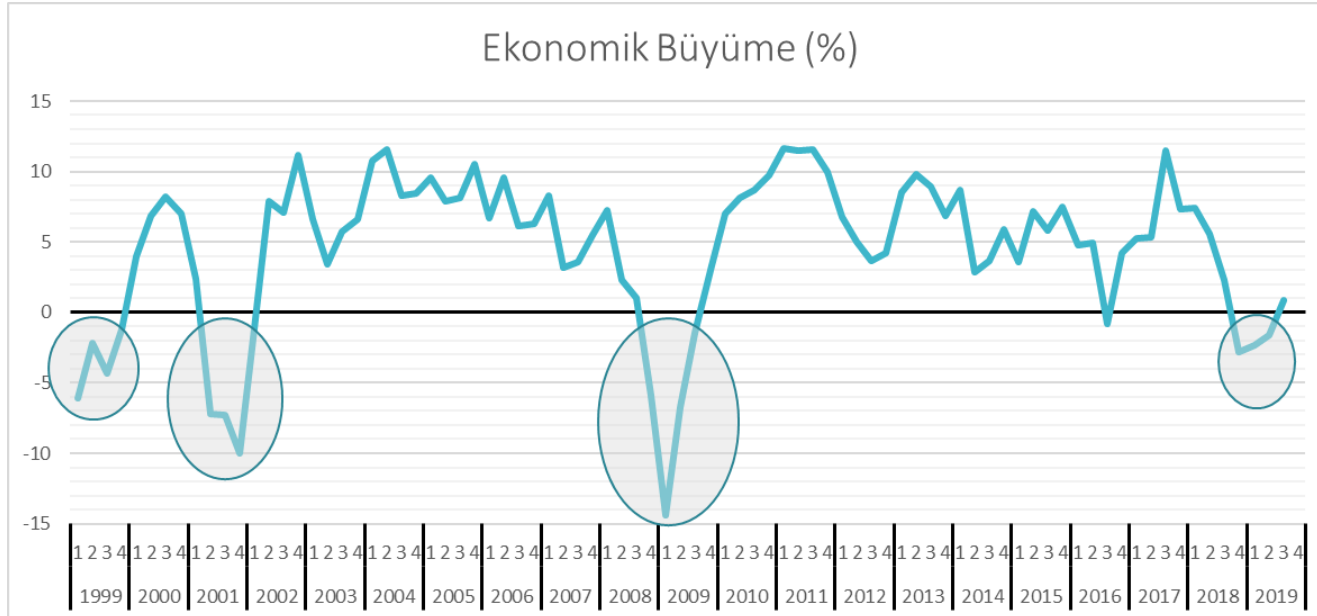

2019'da Büyüme

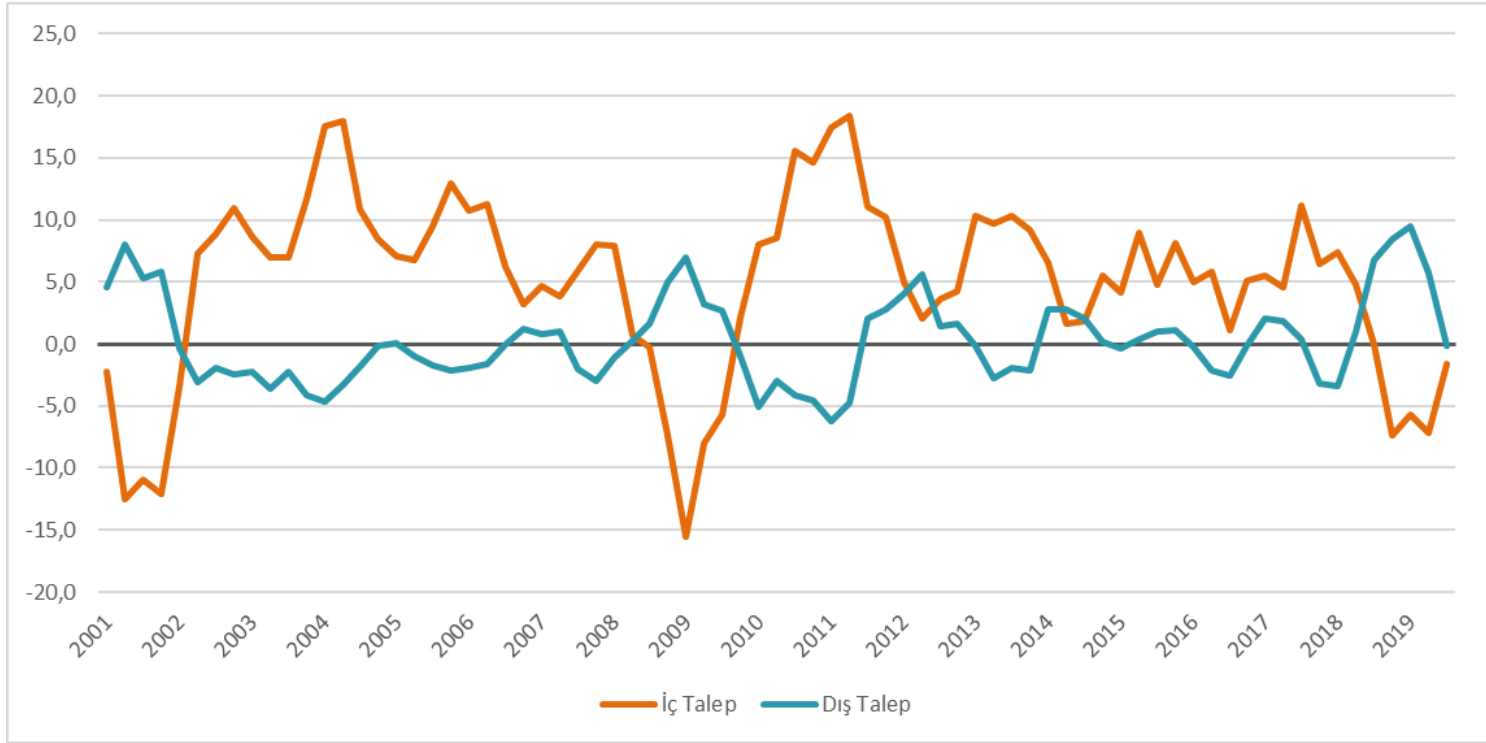
İnşaat küçülmeye devam ediyor. Tarım sanayi ve hizmetlerde zayıf büyüme var.

Yıl sonu OVP (YEP) büyüme hedefi yüzde 0.5

Hedefin tutması için 4. çeyrekte yüzde 4.5 büyüme gerekiyor.

Temel Sorun

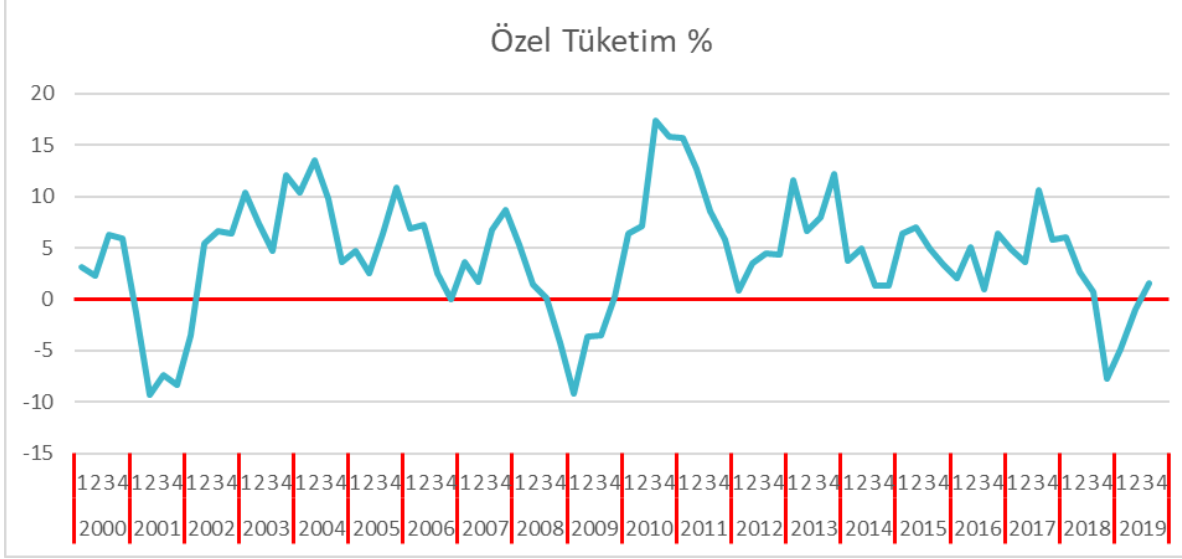

Ekonomimiz küçülürken net ihracatın büyümeye katkısı pozitive geçiyor, ekonomimiz yeniden büyümeye başladığında net ihracatın katkısı negatif oluyor. Bu bir kural değil

Ekonomi büyürken net ihracat katkısını pozitif yapabilmemiz gerek.

Yani pozitif ılımlı iç talep ve pozitif ılımlı dış talep kaynaklı büyümeye ihtiyacımız var.

Tüketim ve Yatırım

Özel tüketim 2001 ve 2009 krizlerindeki benzer şekilde geriledi.

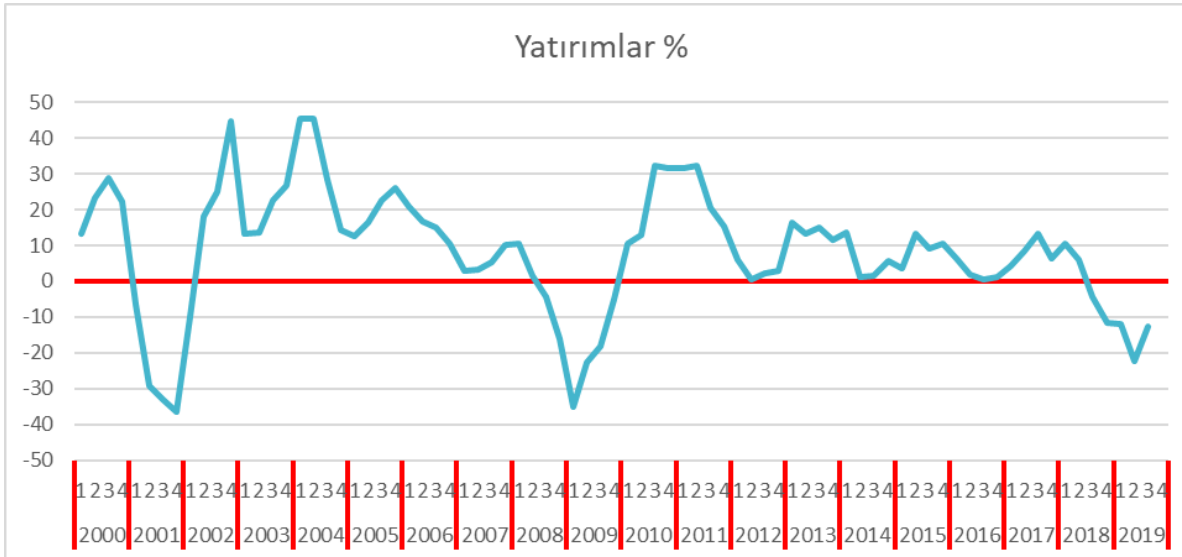
Yatırımlardaki daralma hem 2001 ve 2009'daki daralmalarından hem de tüketimdeki daralmadan daha hafif görünüyor. Fakat son 10 yılda görülmemiş bir hızla daralma yaşandı.

Yatırımlardaki daralma 2018'in 3. çeyreğinde yani tüketimdeki daralmadan daha önce başladı.

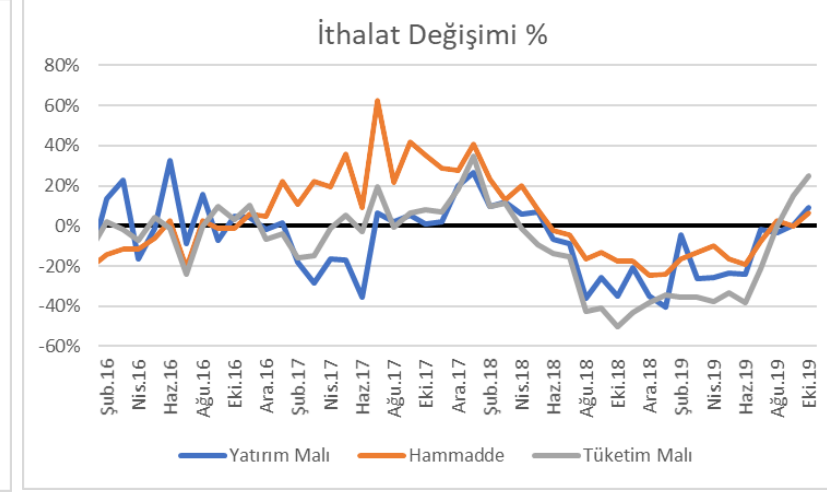
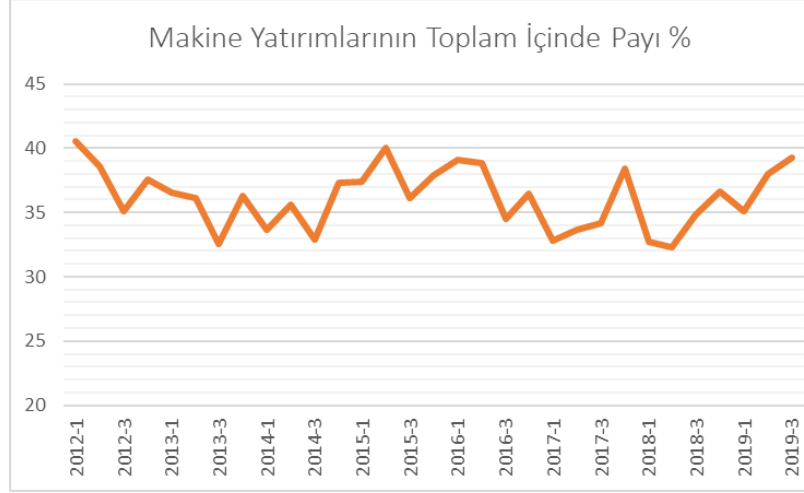
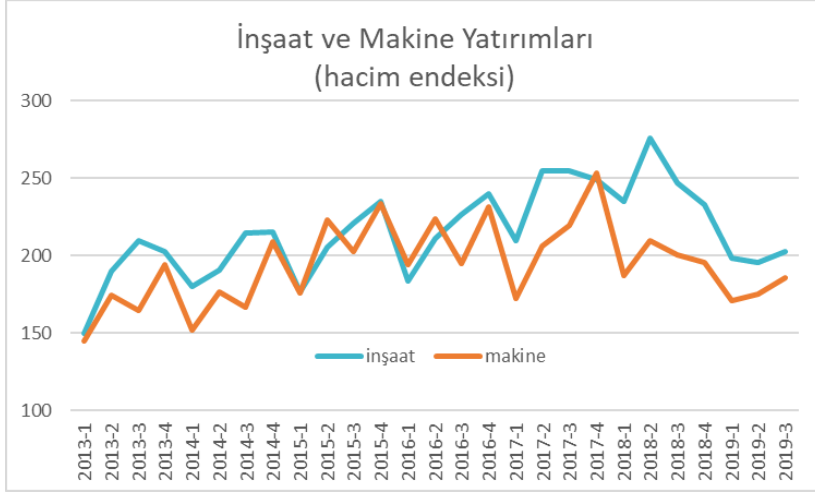
Tüketim hızla pozitive geçmesine rağmen, yatırımlardaki daralma 5. çeyreğini doldurdu. Gidişat 4. çeyrekte de daralmanın devam edeceğini gösteriyor.

Yatırımlar 3. çeyrekte yüzde 12.6 daraldı. İlk 9 ayda yapılan yatırım harcamaları 2009 fiyatları ile 318 milyar TL oldu.

Yatırım harcamaları en son 2014'te bu düzeylerde gerçekleşmişti.

Yatırımlar

GSYİH'nin ana kalemlerinden biri yatırım harcamalarıdır.

2016'da yatırımların GSYİH'deki payı yüzde 30 iken 2019'da yüzde 25'e düştü.

Türkiye'de inşaat yatırımlarının toplam yatırımlar içindeki payı, makine yatırımlarının payında daha büyük.

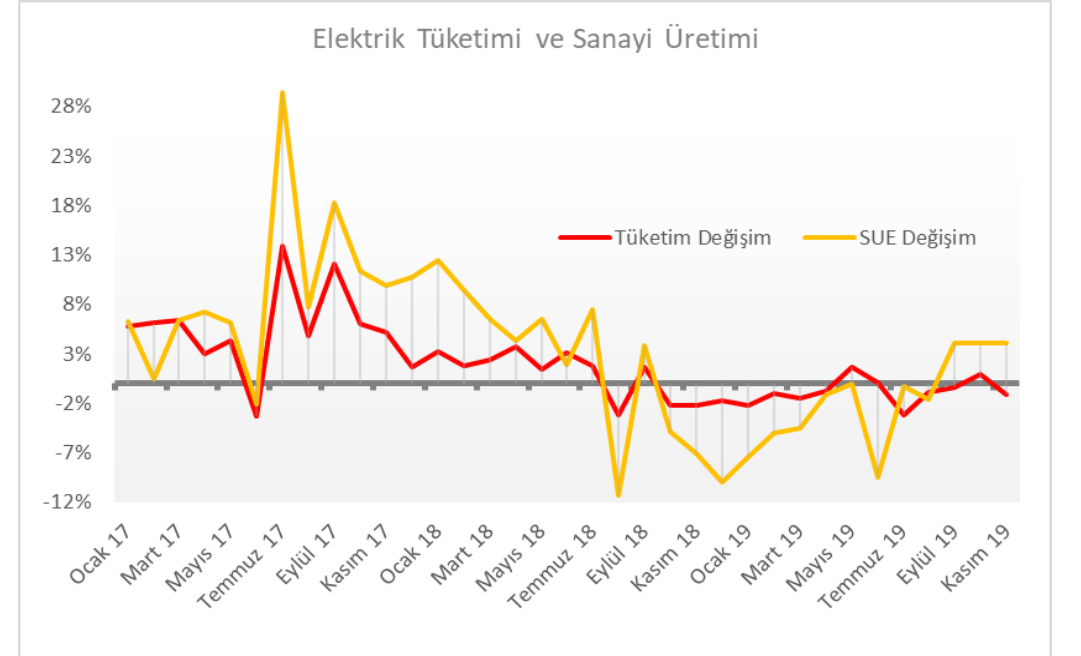
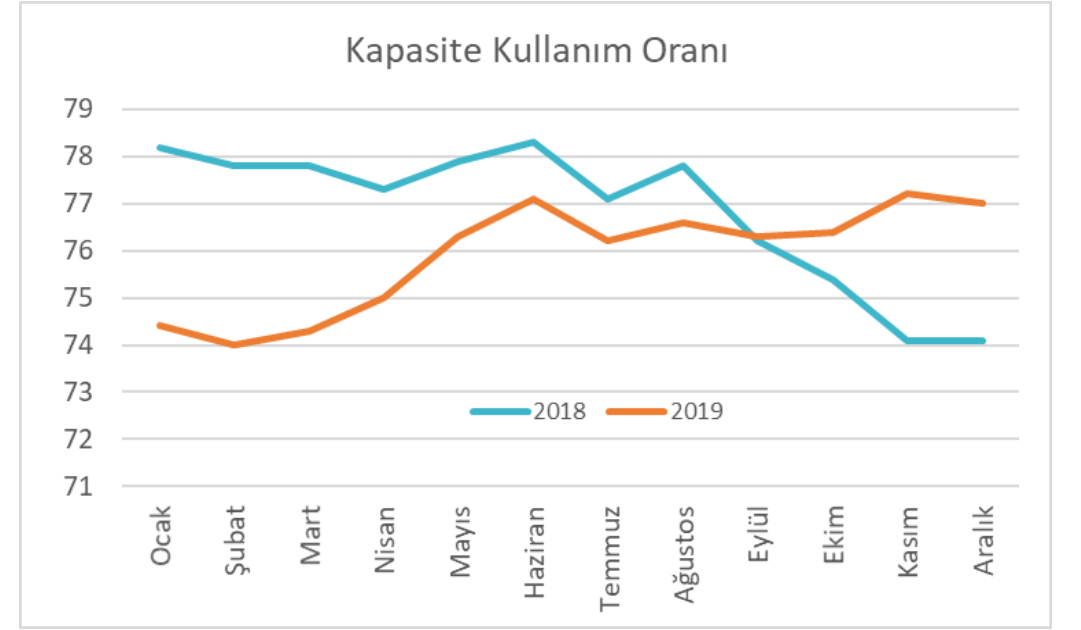
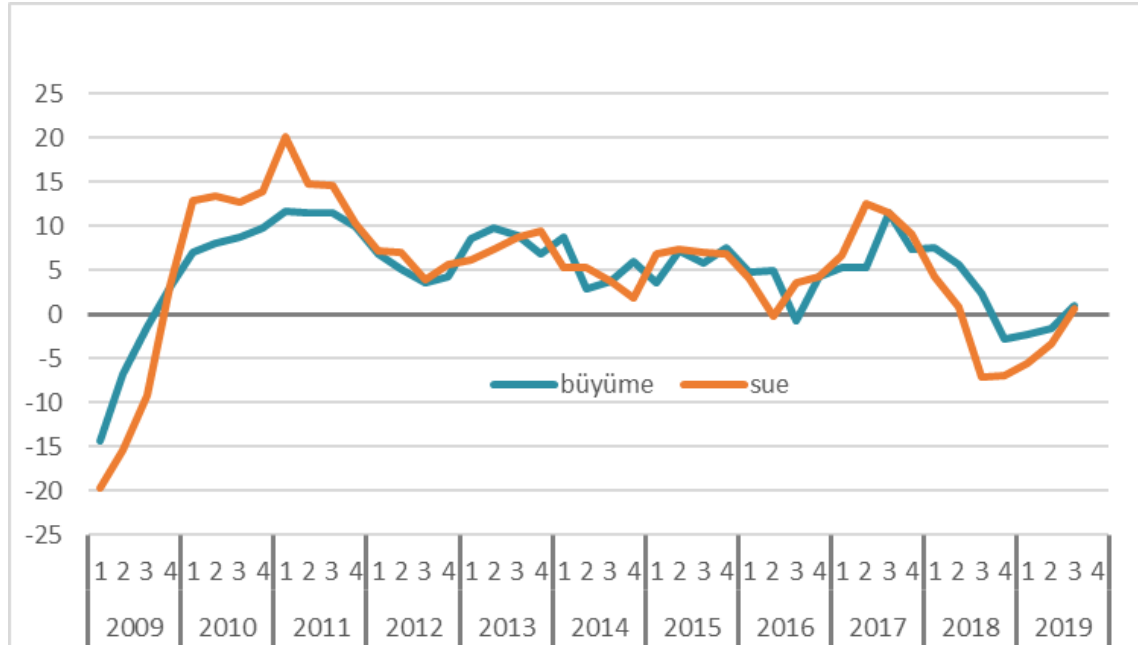
2016, 2017 ve 2018'de yapılan her 100 liralık yatırımın 35 lirası makine yatırımdı.

Yatırım malları, 2016 yılında ithalatın yüzde 18'i iken 2019'da yüzde 12'sini oluşturdu.

Genel olarak ithalatta artış devam ederken yatırım malları ithalatı 2017'nin ilk yarısında gerilemişti.

2018 Haziranında yatırım mali ithalatında başlayan gerileme 15 ay sürdü.

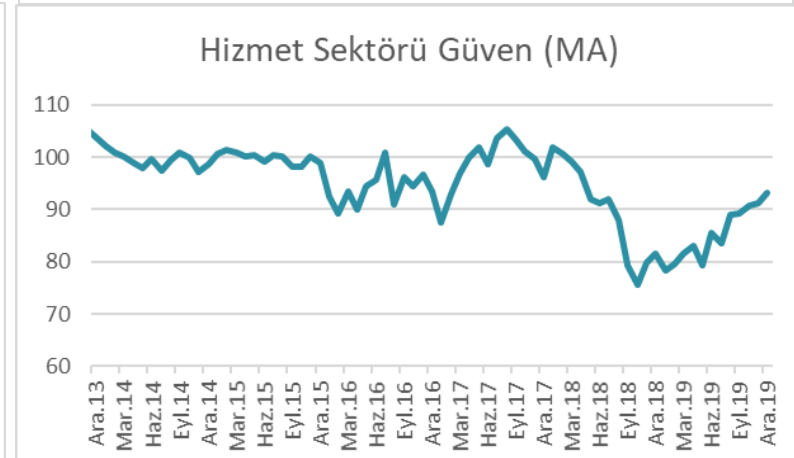
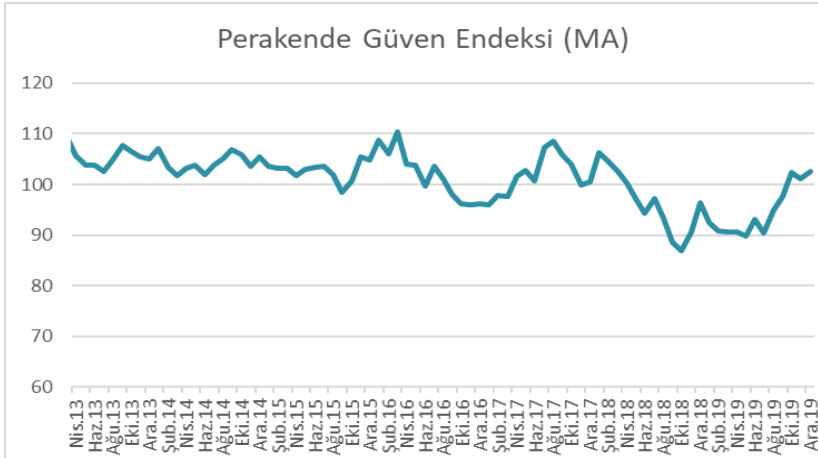
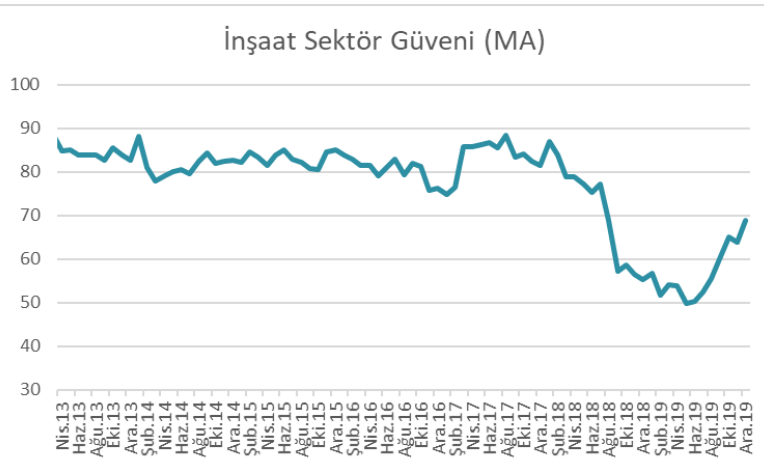
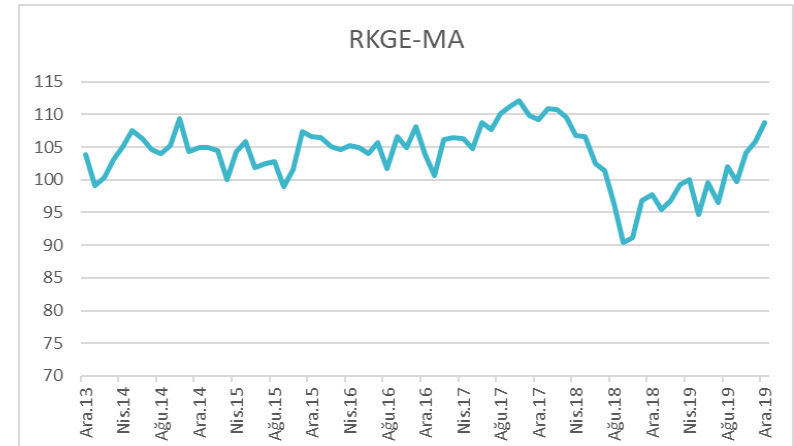
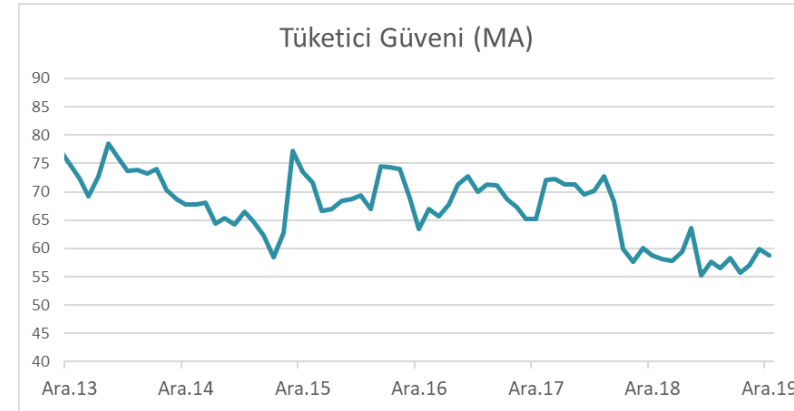
Sanayi Üretimi

Güven

- Güven endekslerindeki gerileme kur şokundan önce başladı.
- İnşaat Mart'ta, perakende ve hizmet Nisan'da inişe geçti.
- Reel kesim Haziran'da,
- Kur şoku ile birlikte tüketici güveni Ağustos ayında azalmaya başladı
- Endeksler içinde en büyük düşüş inşaat sektörü güven endeksinde en az düşüş perakendede oldu.
- Ağustos ve Eylül aylarında endeksler artmaya başladı

Endekslerde Gerileme		
	Ne zaman başladı	Ne kadar sürdü
İnşaat	Mart 2018	18 ay
Perakende	Nisan 2018	16 ay
Hizmet	Nisan 2018	16 ay
Reel Kesim	Haziran 2018	14 ay
Tüketici	Ağustos 2018	16 ay
Ekonomik	Nisan 2018	17 ay

İstihdam Piyasası

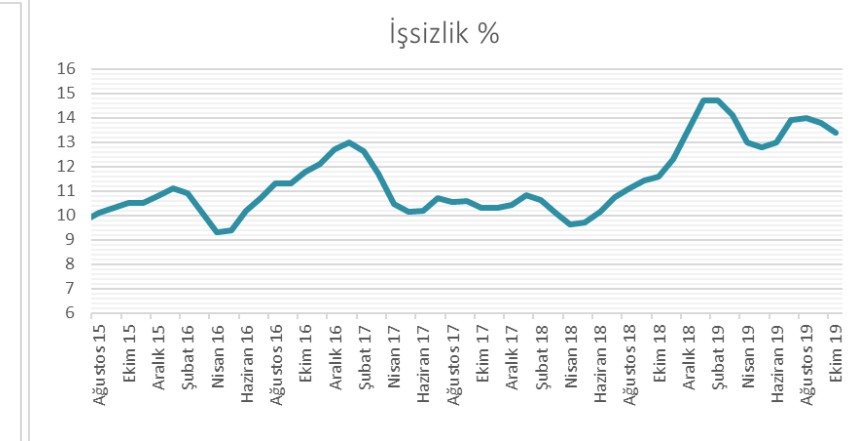
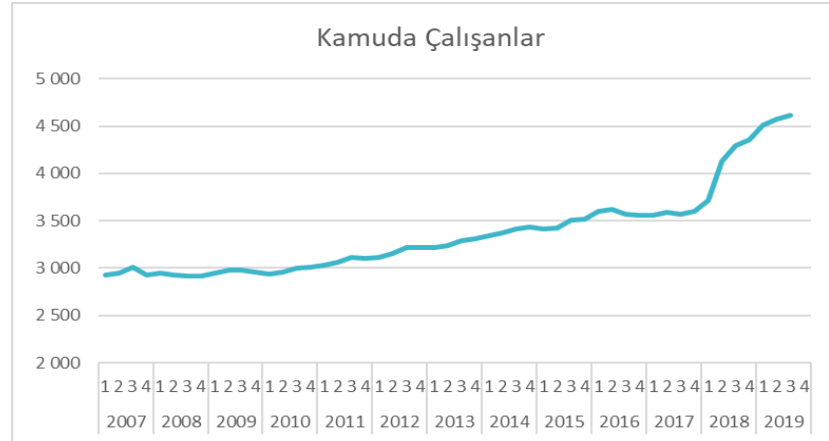
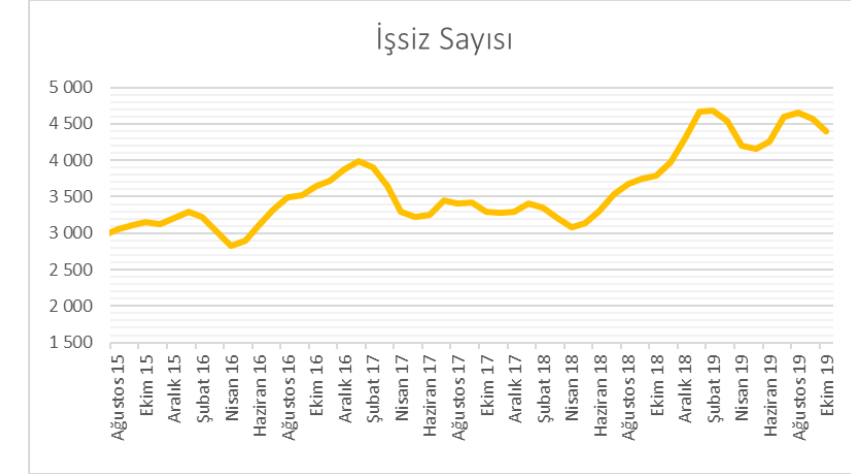
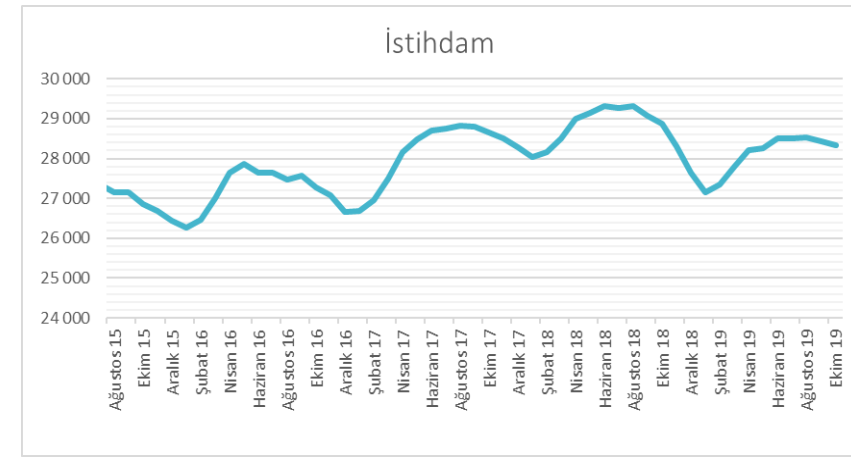
İstihdam piyasasında bozulma diğer göstergelerden daha sonra başladı. Bunda 2018 boyunca kamunun istihdam artışının da etkisi oldu.

İşsiz sayısı ilk kez 2019 Ocak-Şubat'ta 4,7 milyona ulaştı
İşsizlik oranı 2009'dan sonra ilk kez %14,7'ye çıktı

2019 YEP hedefinin tutması için Kasım döneminde işsizlik oranının yüzde 10.1'e inmesi gerekiyor.

Mevsimsel olarak Şubat verisi ile birlikte işsizlikte azalma başlaması gerekir. Ekonomideki toparlanma nedeniyle bu biraz daha erken başlayabilir. Ancak üretimin de artması gerekiyor. Türkiye'de şu anda üretimden çok tüketim artıyor.

2020'de işsizliğin yüzde 11.8'e inmesi hedefleniyor. Bunun için 2020'de işsiz sayısının yaklaşık 1 milyon azalması gerekiyor.

İstihdam Piyasası

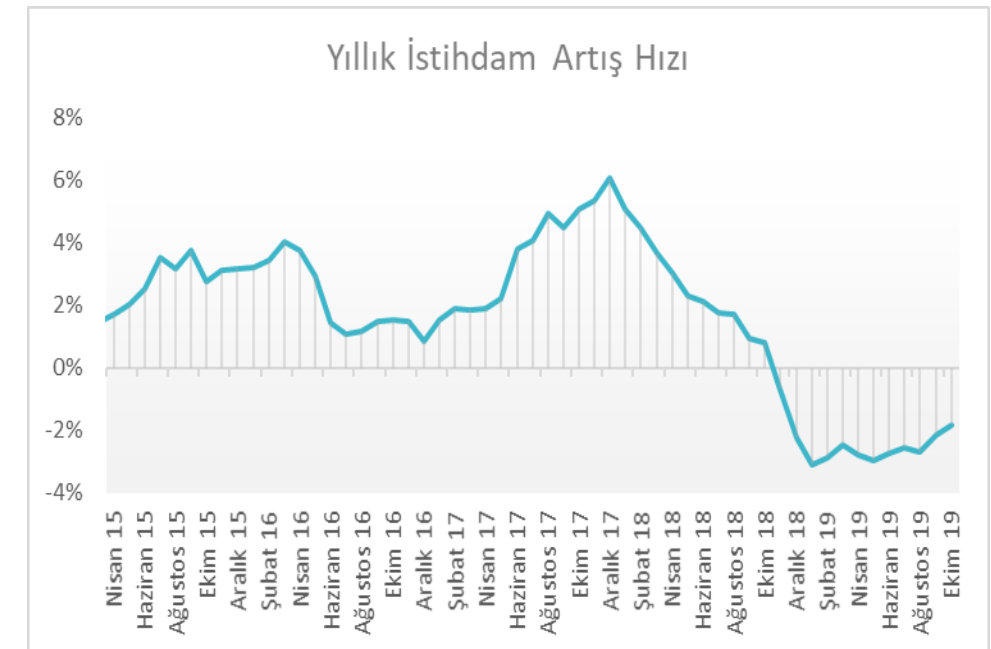
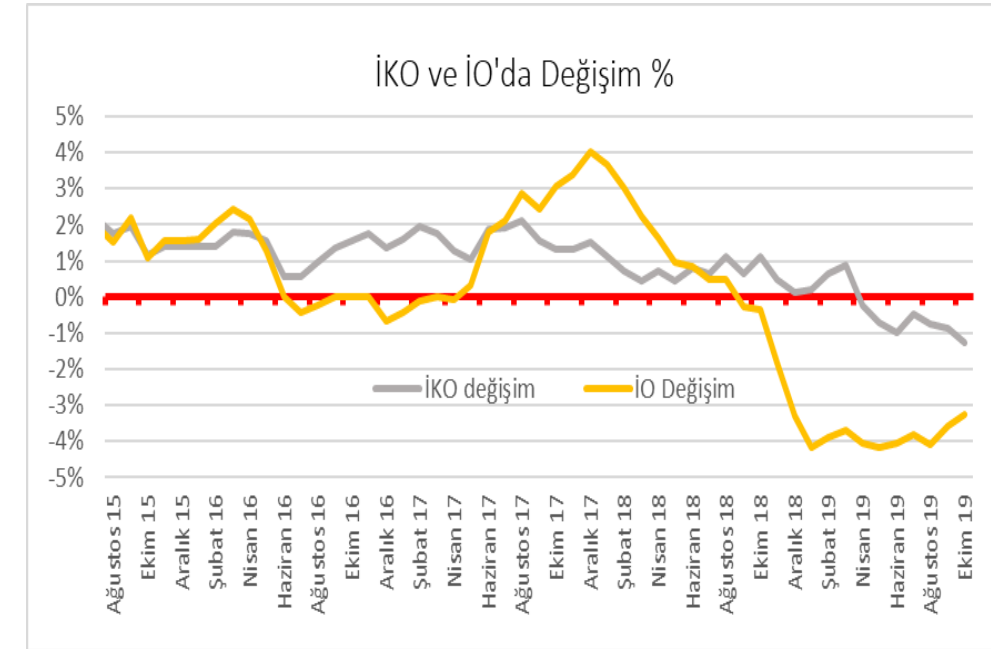
En son açıklanan Ekim dönemi verilerine göre işsizlik oranı yüzde 13.4, işsiz sayısı 4 milyon 396 bin oldu.

2018 Ekim döneminde işsizlik yüzde 11.6, işsiz sayısı ise 3 milyon 788 bindi. Yani işsiz vatandaşların sayısı geçen yılın 608 bin üzerinde.

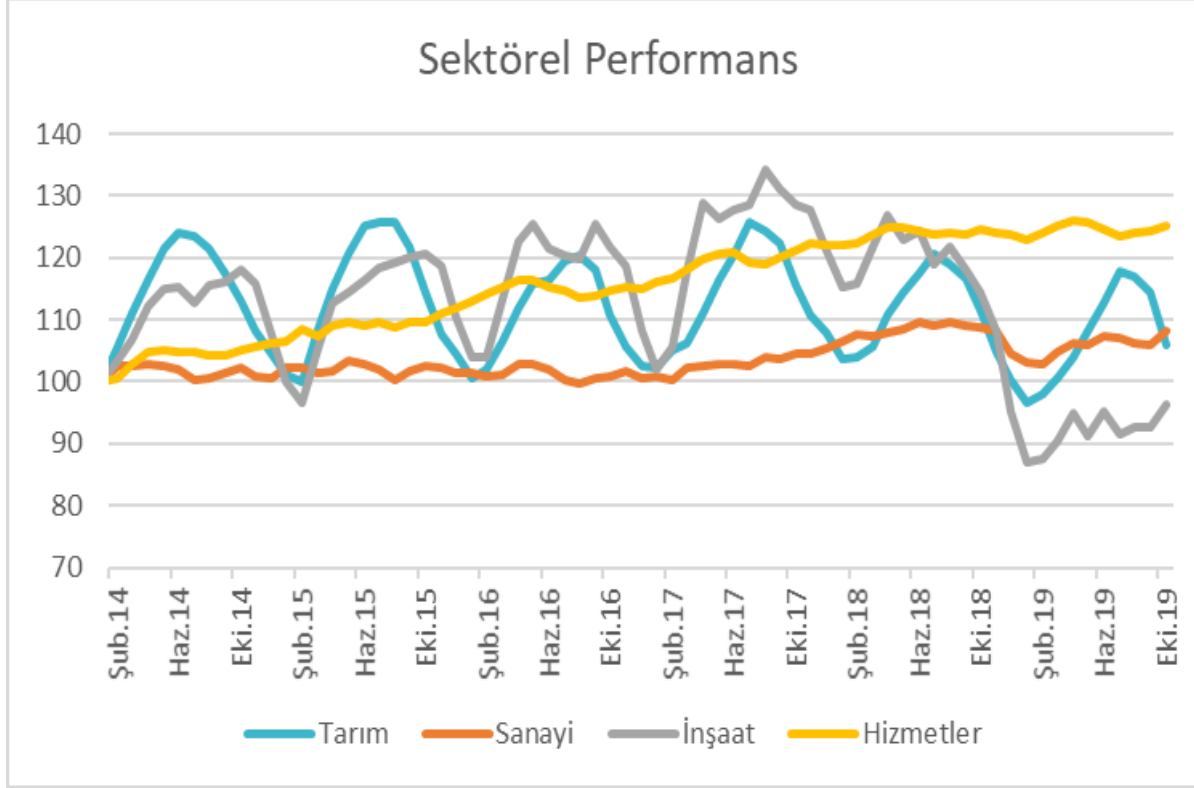
2019'un sonlarına doğru işsizlik oranında gerileme başladı. Ama bu, çalışan sayısının artmasından kaynaklanan bir iyileşme değildi.

Yaşanan şey, işgücüne katılım oranındaki gerileme nedeniyle işsiz sayısının azalmasıydı. İşgücüne katılım oranı yıllık bazda Nisan 2019'dan beri geriliyor ve Türkiye olarak, işsizlik verilerinde "kalıcı" bir iyileşme dönemine girmemiz için işgücüne katılım oranındaki bu daralmanın sona ermesi ve yeniden artışa geçmesi gerekiyor.

Yeni ekonomi programında 2019 için işsizlik hedefi yüzde 12.9 olarak belirlenmişti. Gerçekleşme bunun yaklaşık bir puan üzerinde olacak. 2020 hedefi olan yüzde 11.8 için ise yatırım ve üretim tarafında daha ciddi bir büyümeye ihtiyaç var

Sektörlerin İstihdam Performansı

2014 Ocak'ta her sektörün istihdamı 100 olsa

Bugün itibarıyla en yüksek artış %25 ile hizmet sektöründe

Sanayi istihdamında artış %8

Tarımda artış %6

İnşaat istihdamı yüzde 4 geriledi

Dönem içinde inşaat sektöründe %35 artışa ulaşıldı.

Son 18 ayda en büyük gerileme inşaatta

Sektörler içinde istihdamın en istikrarlı olanı Sanayi,
En istikrarsız olanı İnşaat ve Tarım

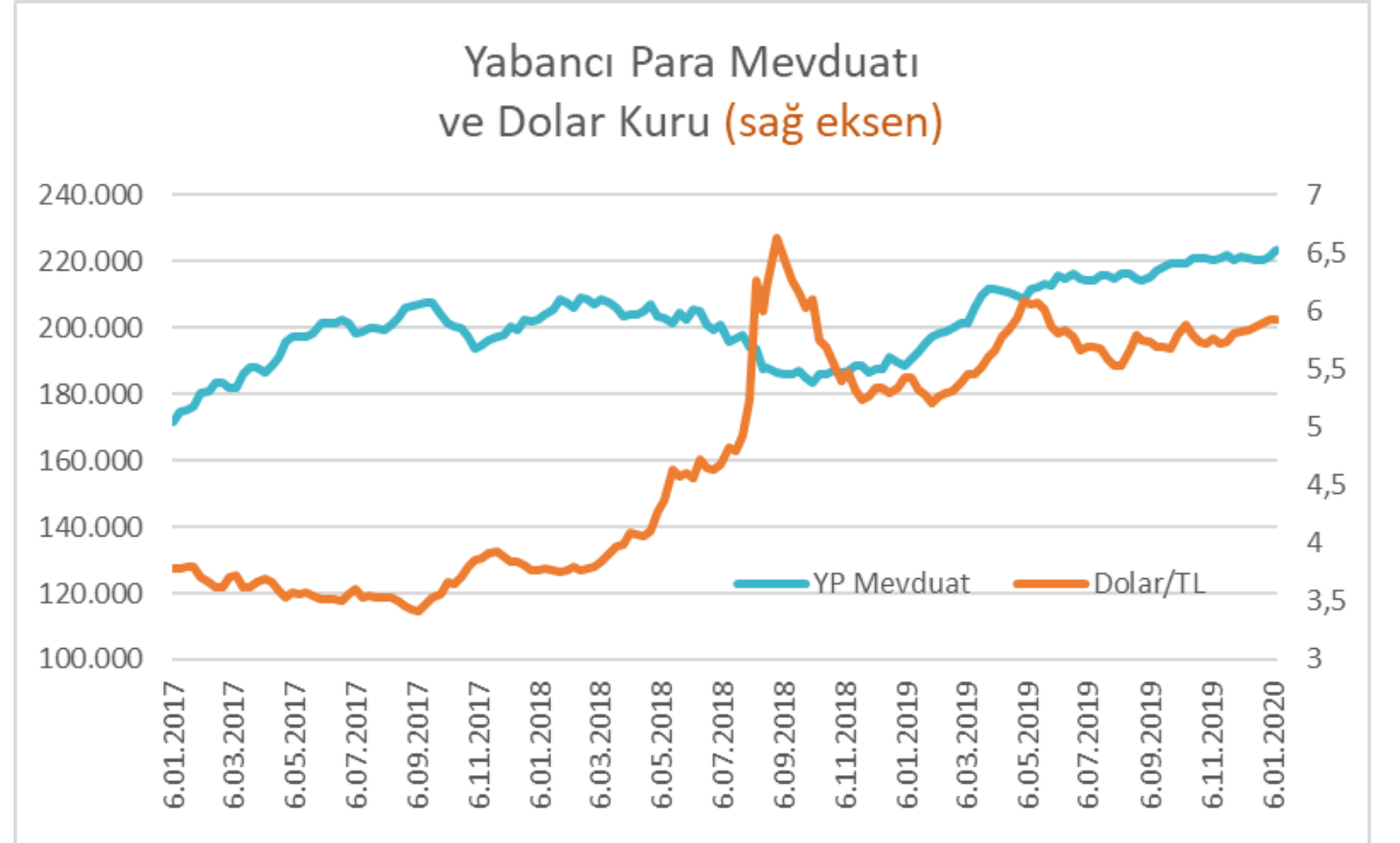
Döviz Hesapları

2015 yılı sonunda bankalarda yurt içi yerleşiklere ait her 100 liralık Türk Lirası cinsi mevduata karşılık 51 liralık döviz cinsi mevduat bulunuyordu.

Bugün 100 liralık TL cinsi mevduata karşılık artık tam 95 liralık döviz hesabı var.

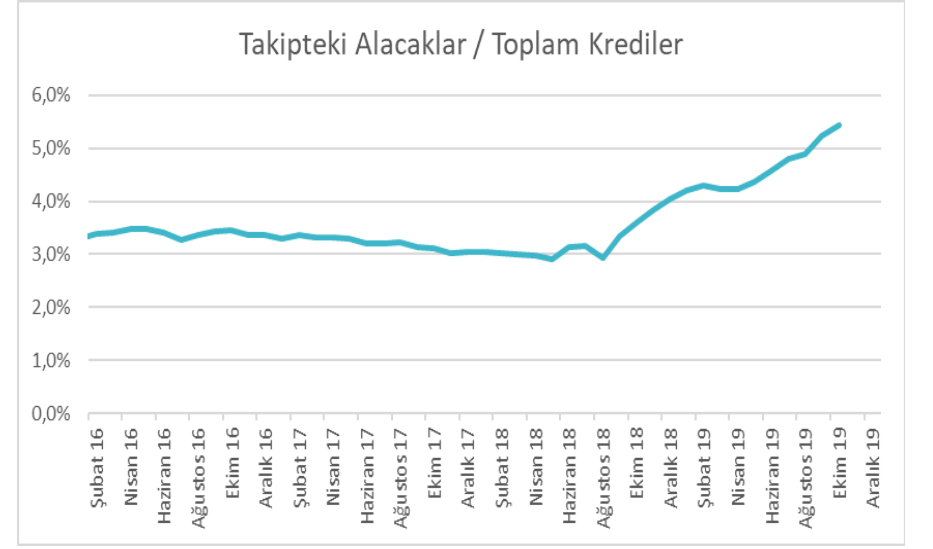
Uzun vadede insanlar hala birikimlerini dövize çeviriyor.

Kurlarda ciddi yükseliş olduğunda satışa geçiyorlar. Ama sonra yine döviz mevduat hesaplarının değeri ve toplamdaki payı artmaya devam ediyor.

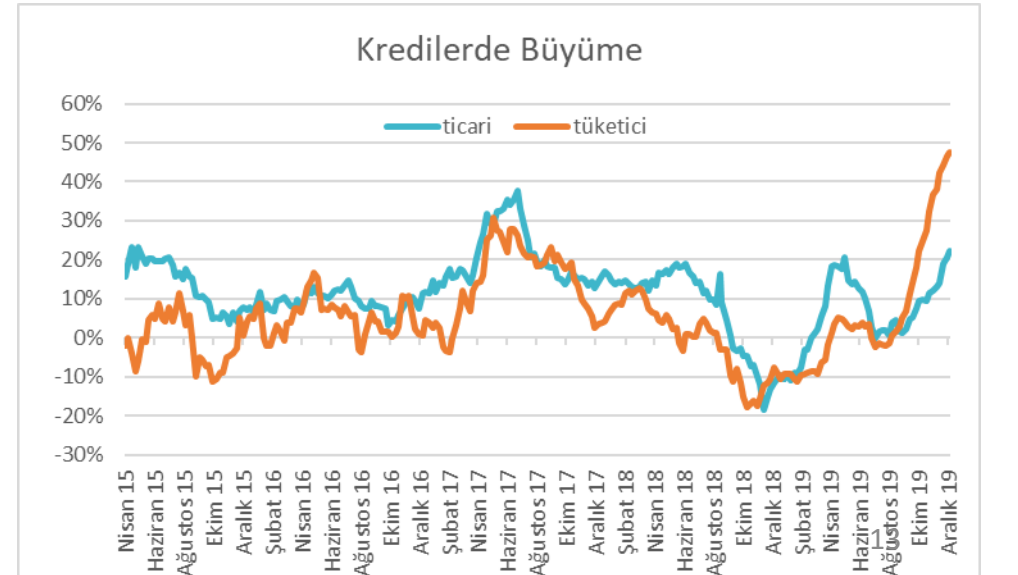
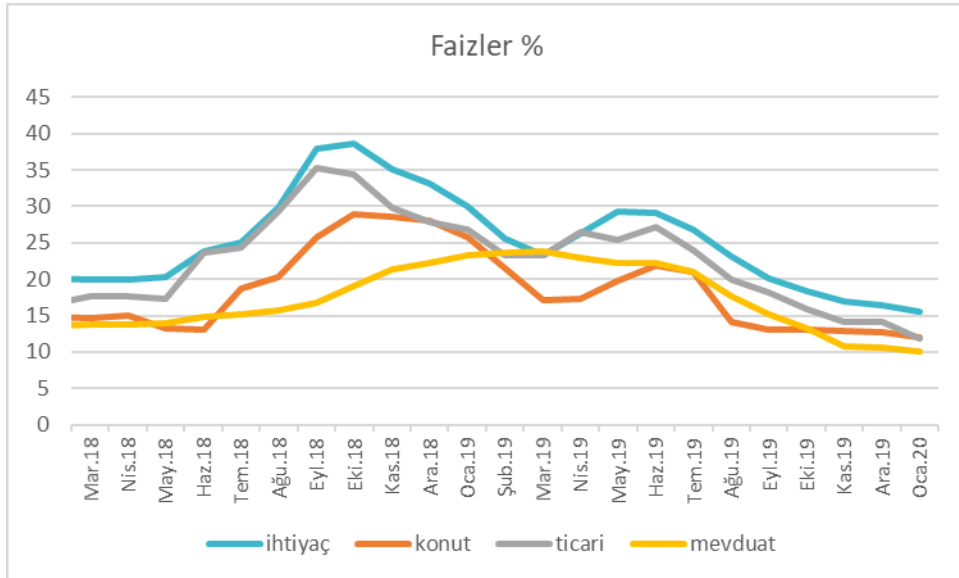
Kredi Faizleri ve Kredilerde Büyüme

Kredi büyümesi ile iç talep büyümesi arasında çok yakın bir ilişki var. Kredi büyüme hızı ne kadar yükselirse bu, cari açığı da yukarı çekiyor. Bu nedenle kredilerde büyüme çok hızlanırsa bu cari açık açısından bir uyarı olarak görülmeli.

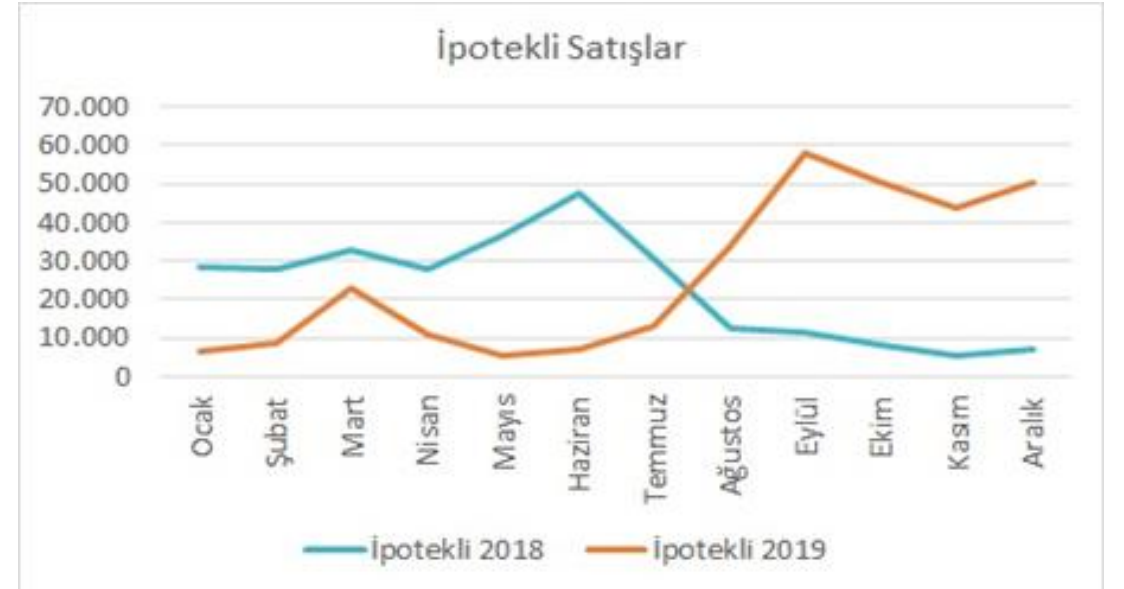
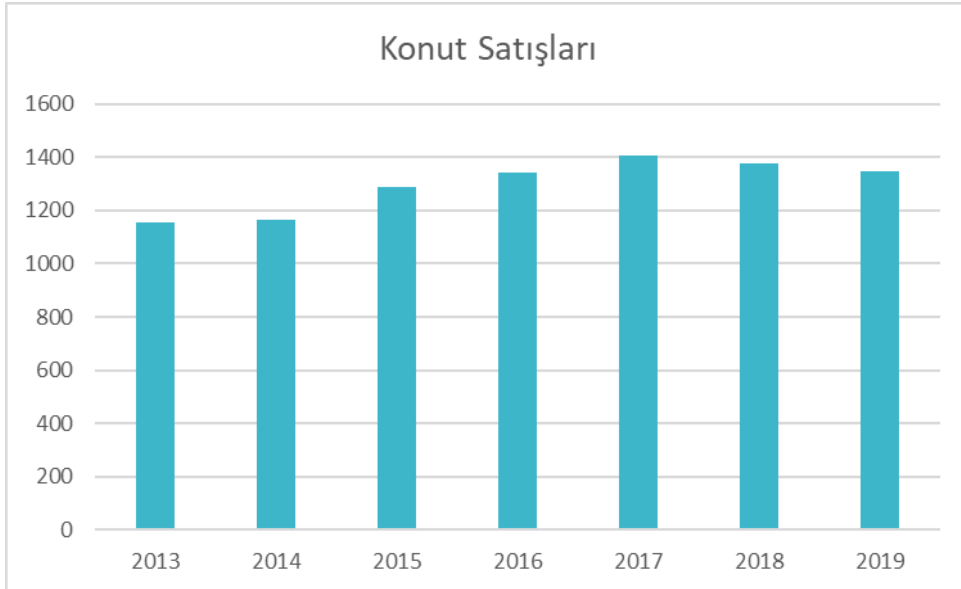
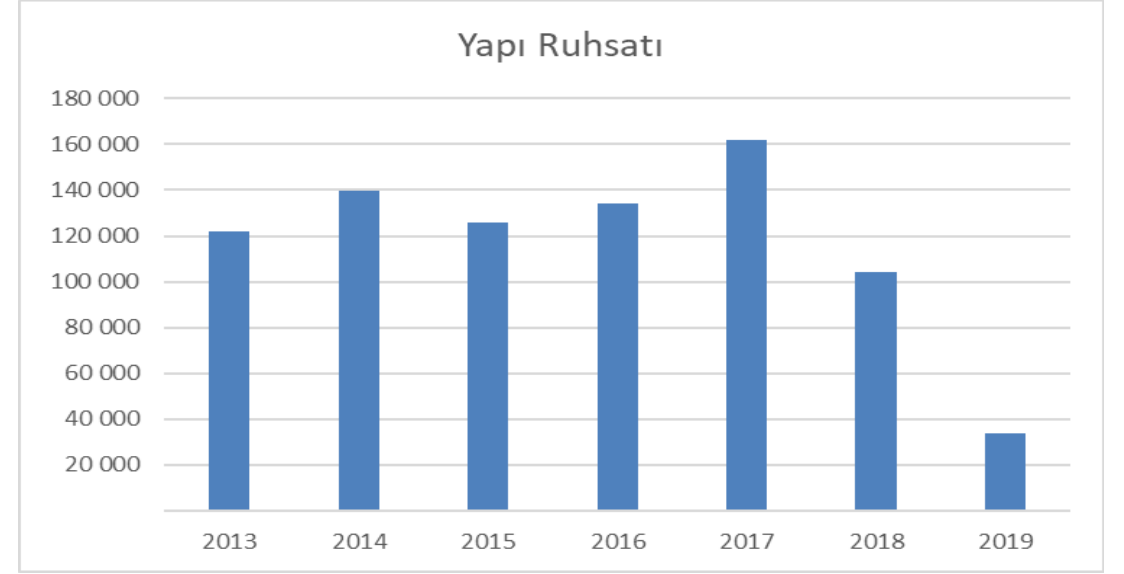
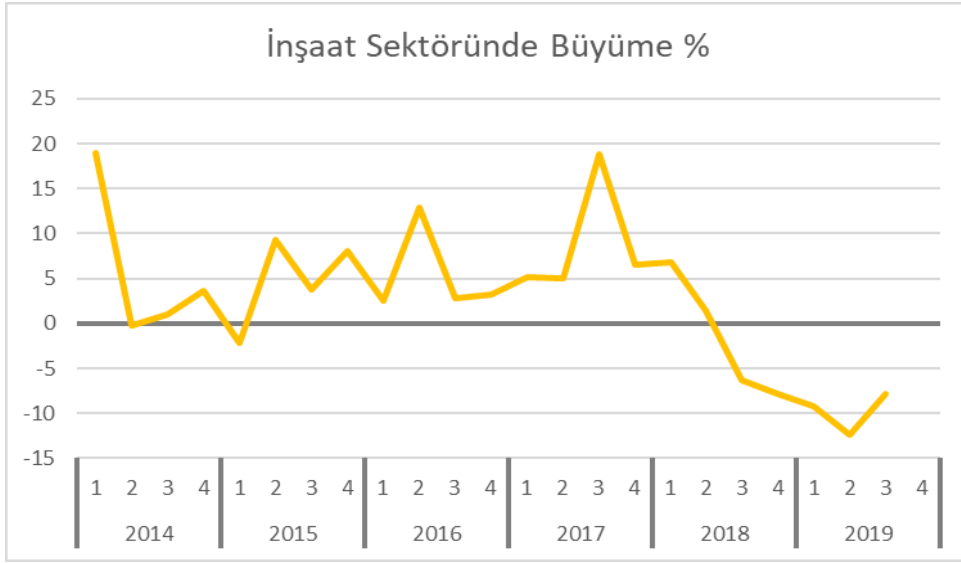
Tüketici kredilerinde büyüme hızı yüzde 50'ye ulaştı, ticari krediler yüzde 23'te

Kredi ve mevduat faizleri son 2.5 yılın en düşük düzeyinde

SEKTÖRLER

Konut Piyasası (2020 pozitif)

Konut Piyasası

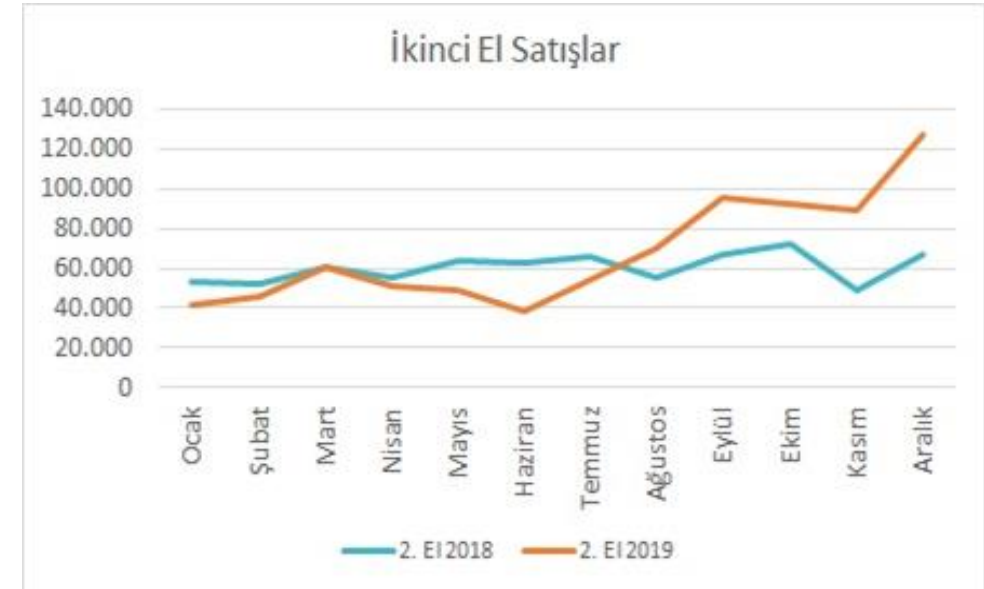
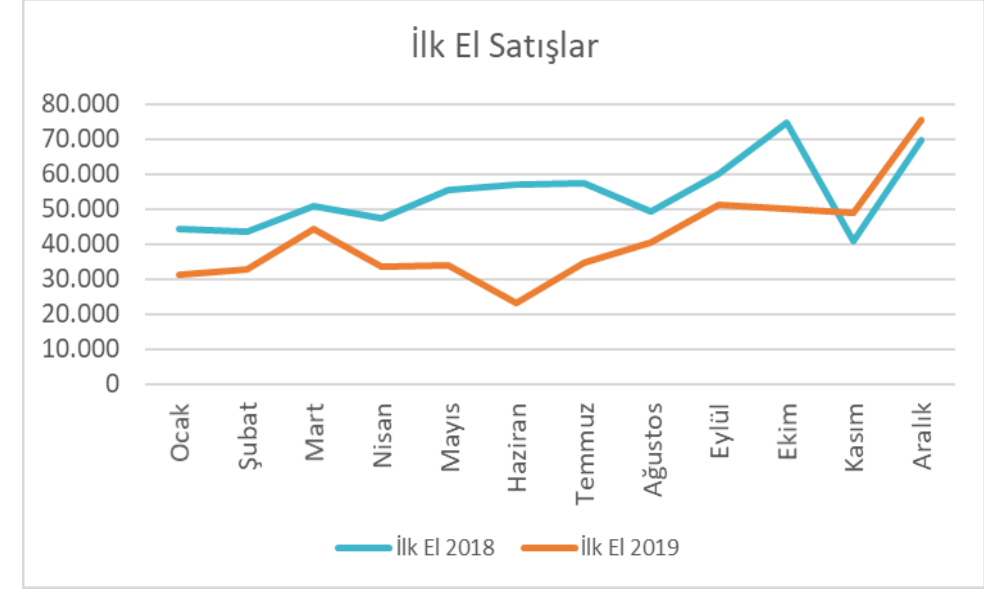
İpotekli konut satışlarının büyük kısmı ikinci el konut alımlarında kullanıldı.

Ağustos ayından itibaren ipotekli konut satışlarındaki artışın yeni konutlardan değil, ikinci el konutlardan kaynaklanması, kendi namına çalışanların uzun vadeli ve düşük faizli konut kredisi ile finansman ihtiyacını karşılamak için akraba ve yakınlarına kağıt üzerinde satış yaptığı söylentilerini doğurdu.

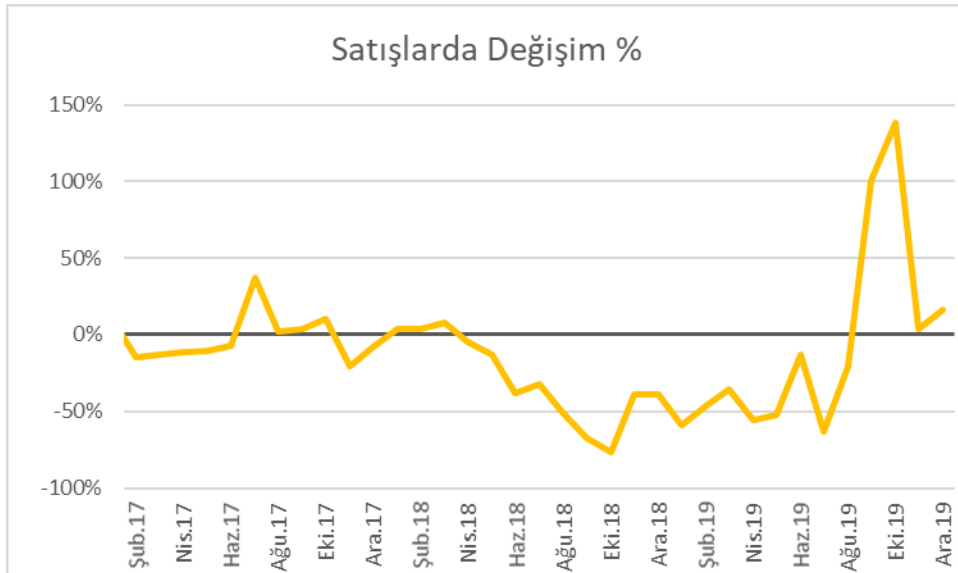
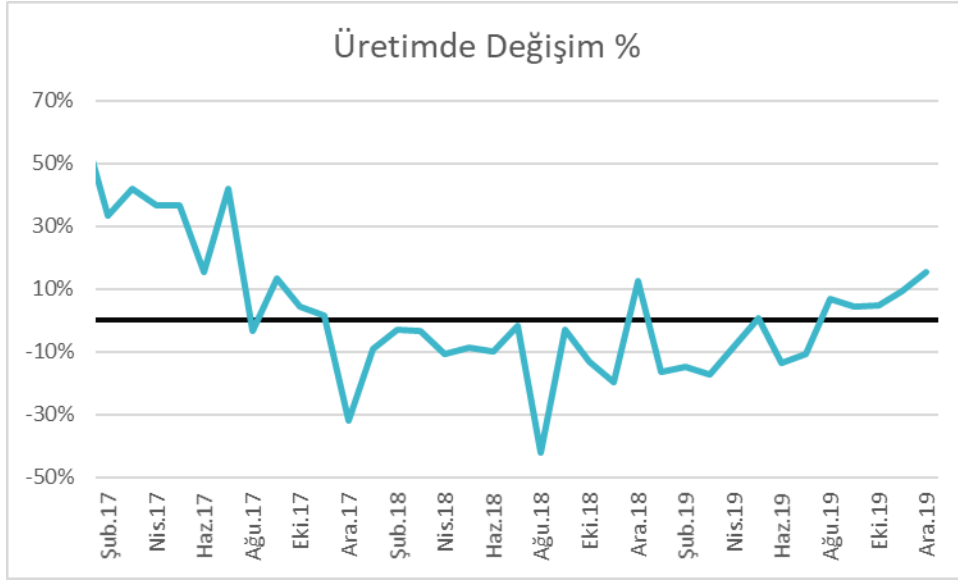
Satışlar özellikle yeni bitmiş konutlarda sert geriledi.

2020'nin ilk yarısında ikinci el piyasada satışlar canlı kalacak

Yeni konut satışları 2019'un üzerinde olacak ama sıfır konut piyasasındaki canlanma yılın ikinci yarısında başlayacak.

Otomobil Üretim ve Satışları (2020 iç pazar pozitif)

- 2019 yılında toplam üretim yüzde 6 gerileme ile 1 milyon 461 bin 244 adet oldu. Bu üretimin 1 milyon 252 bin 586 adedi ihraç edildi.
- İhracatta adet bazında bir önceki yıla kıyasla **yüzde 5** gerileme yaşandı. Dolar bazında ise yüzde 3 gerileme yaşanan otomotiv ihracatı 2019'da 31,2 milyar dolar oldu.
- Otomotiv sektörünün belkemiği olan otomobil üretimi yüzde 4 azalarak 982 bin 642 adede indi. Bunun 828 bin 744 adedi ihraç edildi. Otomobil ihracatında da adet bazında yüzde 5 gerileme yaşandı.
- Değer bazında da yüzde 4 azalan otomobil ihracatı 11,9 milyar dolar olarak gerçekleşti. Aynı şekilde, 2019 yılında ağır ticari araç üretimi yüzde 18, hafif ticari araç üretimi yüzde 8 oranında azaldı.
- Otomobil ve hafif ticari araç satışı, 2019'da yüzde 23 gerileme ile 479.060 adet oldu. Otomobil satışları, yüzde 20,4 düşerek 387.256; hafif ticari araç satışları ise yüzde 31,8 gerileyerek 91.804 adet oldu.
- 2020'de iç piyasada canlanma olacak.
- 2019'da yüzde 23 daralan iç piyasanın yüzde 15 civarında büyümesi bekleniyor.

DEMİR-ÇELİK (2020 iç Pazar pozitif)

- 52 milyon tona yaklaşan çelik kapasitesinin 37 milyon tonunu kullanan Türkiye; 2018'de çelik üretiminde dünyada 8. Avrupa'da ise 2. sırada yer alıyor. İhracatta ise dünyada 6. sırada bulunuyor.
- 2018'de dünyada çelik üretimi artarken Türkiye'de gerilemişti. 2019'da da bunun devam ettiğini görüyoruz. Dünya ham çelik üretimi yılın ilk 11 ayında yüzde 2,7 artışla, 1,7 milyar ton seviyesinde gerçekleşti.
- Türkiye ise %10,4 ile ilk 15 ülke arasında, ham çelik üretimi en fazla düşen ülke oldu. Bu düşüş ile Türkiye'de Ocak-Kasım döneminde 30,9 milyon ton çelik üretimi gerçekleşti.
- Çelik tüketimi ise yüzde 17,6 azalışla, 23,9 milyon ton oldu. Gerilemenin nedenlerinden biri otomotiv, beyaz eşya ve inşaat sektörlerindeki daralma. Başka bir nedeni ise AB ve ABD pazarlarındaki kısıtlayıcı tedbirler ve görünmez engeller.
- 2018 yazında ABD çelik ve alüminyum ithalatına ek vergiler getirmişti. AB ise ABD'nin kendisine çelikte getirdiği kısıtlamaları bertaraf edebilmek için 2019 başında 26 çelik ürününe özel olarak ithalatta miktar sınırlaması başlattı. 2015-2017 arasındaki çelik ithalatının ortalamasının 3 yıl boyunca yüzde 5 artırılması üzerine kurulu korunma tedbiri, bunun yanı sıra hiçbir ülkenin ithalattaki payının yüzde 30'u geçmemesini de öngörüyordu. Türkiye hem yüzde 5'lik kota artışından hem de yüzde 30 sınırlamasından olumsuz etkileniyor.

Dünya Çelik Derneği'nin Ekim 2019'da yayımladığı "Kısa Vadeli Görünüm" raporuna göre 2020 yılında inşaat sektöründeki büyümenin yüzde 1,5'ten 1,2'ye inmesi öngörülüyor. Otomotiv sektöründe 2019'da ciddi bir daralma olduğu, 2020'de dünyanın bir bölümünde zayıf seyrin devam edeceği ama bir bölümünde yavaş da olsa büyüme olacağı ifade ediliyor. Makine sektöründe ise gelişmekte olan ülkelerde enerji ve altyapıya yönelik makine üretiminin artması ama diğer alanlarda dünya genelinde 2020'nin zayıf bir yıl olması bekleniyor.

Demir-çelik sektörünü besleyen bu üç ana sektördeki beklentilerin bir sonucu olarak 2020'de miktar bazında çelik talebinin yüzde 1,7 artacağı tahmin ediliyor. Talebin Asya'da yüzde 1,8, AB'de yüzde 1,1, diğer Avrupa ülkelerinde yüzde 5, Kuzey Amerika'da yüzde 0,8, Afrika'da yüzde 3,2 büyümesi bekleniyor.

Tekstil (2020 nötr)

2019'da tekstil ve hammaddeleri ihracatı TİM verilerine göre yüzde 6,3 düşerek 7,9 milyar dolar oldu. Tekstil firmaları 2019'da 200 civarında ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştirdi. Sektörün en büyük pazarı olan AB'ye ihracat yüzde 8,2 gerileyerek yaklaşık 5 milyar dolar oldu. Yıl genelinde tekstil ve hammaddeleri ihracatında en fazla artış %10,4 ile Türk Cumhuriyetlerinde, en fazla azalış ise %14,4 ile Asya ve Okyanusya ülkelerinde görüldü.

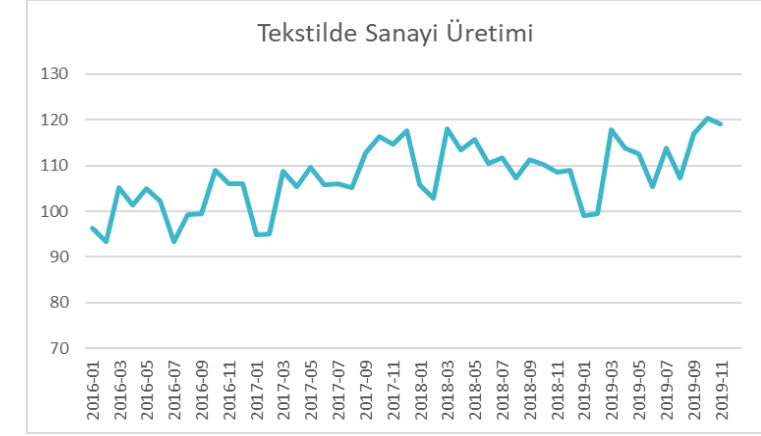
En çok ihracat yapılan on ülkenin sekizine ihracat gerilerken, Mısır ve Rusya'ya yapılan ihracat yüzde 4 ve yüzde 30 oranında artış gösterdi.

İTHİB verilerine göre miktar bazında ihracat 2019 genelinde yüzde 1,2 artarak 2,3 milyon tona çıktı.

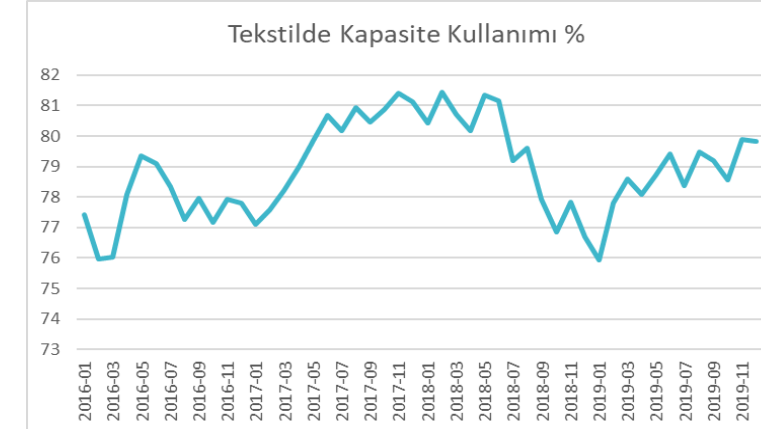
ABD'nin Yeni İran Yaptırımları

ABD tarafından 10 Ocak 2020'den itibaren İran'da inşaat, madencilik, imalat, tekstil ve belirlenecek diğer sektörlerde faaliyet gösteren kişiler ve bahse konu sektörlerle ilgili önemli ürün ve hizmetlerin İran'a satışı, İran'dan tedariki veya transferi işlemlerinde bulunan kişilere yönelik yaptırımlar uygulanacağı açıklandı. 2019'da İran'a 290 milyon dolar tekstil ihracatı yapan Türk firmaları için yeni yaptırımlar sorun olabilir.

2018'in ilk 11 ayında 110,5 olan tekstil ürünleri sanayi üretim endeksi, 2019'un aynı döneminde 111,4'e yükseldi. Tekstil sanayinin 2019 performansı, genel sanayi performansının üzerinde.

2018'de yüzde 79,5 olan tekstil sektörü kapasite kullanım oranı 2019 genelinde azalarak yüzde 78,7 olarak gerçekleşti. Yılın ilk aylarında 76'ya kadar gerileyen kapasite kullanım oranı yılsonunda yüzde 80'e çıktı.

Hazır-Giyim (2020 iç dış pozitif)

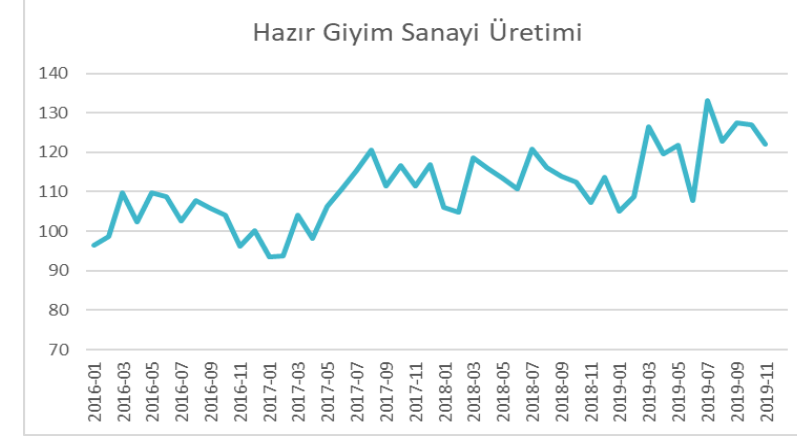
2019 yılında Türkiye'nin hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2018 yılının aynı dönemine göre binde 4 artış ile 17.7 milyar dolara ulaştı.

İHKİB verilerine göre en fazla ihracat yapılan on ülkenin altısına ihracatta gerileme görüldü. İhracatımız Hollanda'ya yüzde 12.7, İsrail'e yüzde 9.8, ABD'ye ise yüzde 7.9 artarken; Almanya, İspanya, İngiltere gibi pazarlarda ise hafif düşüşler yaşandı.

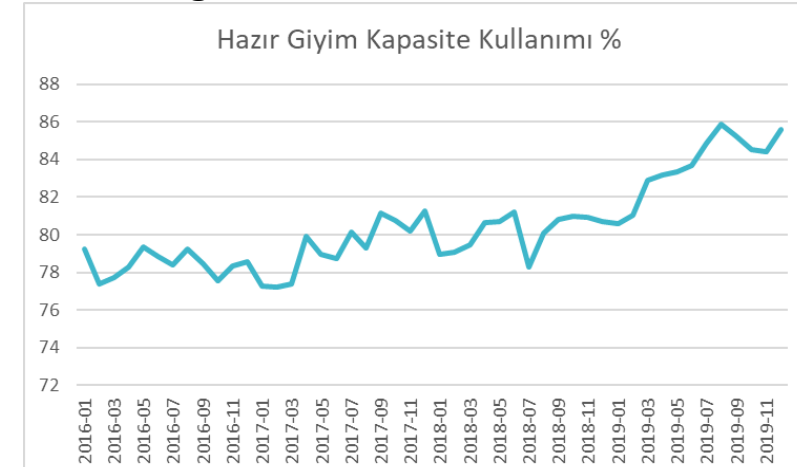
2019 yılında Libya'ya ihracat yüzde 30.2 artışla 237.4 milyon dolara çıktı. Kazakistan'a ihracatımız yüzde 47 artışla 160 milyon dolara, Mısır'a ihracatımız yüzde 32 artışla 144.5 milyon dolara ulaştı. Macaristan, Özbekistan, Slovakya ve Sırbistan ihracat artışında öne çıkan diğer ülkeler oldu.

ABD'nin Çin'e uyguladığı gümrük vergilerindeki artış, 2019'da Türkiye'nin ABD'ye ihracatını pozitif etkiledi. ABD'ye hazır giyim ihracatı 2019 yılında %7,9 oranında artarak 647 milyon dolar oldu. **Sektörün 2020 ABD hedefi 700 milyon doları aşmak. Ancak ABD hazır giyim pazarının 2020'de 2019'dan daha yavaş büyümesi bekleniyor.** Moody's'e göre; 2019'da yüzde 6-7 büyüyen ABD hazır giyim ve ayakkabı sektörlerinin ciro büyümesinin 2020 yılında % 4-5 aralığına gerilemesi bekleniyor.

2018'in ilk 11 ayında ortalama 112,7 olan hazır giyim üretim endeksi, 2019'da 120,1 düzeyinde gerçekleşti

Sektörün kapasite kullanımı yıl boyunca yükseldi. 2018'de yüzde 80,2 olan oran 2019 genelinde yüzde 83,8'e çıktı. Aralık itibarı ile yüzde 85,6 değerinde

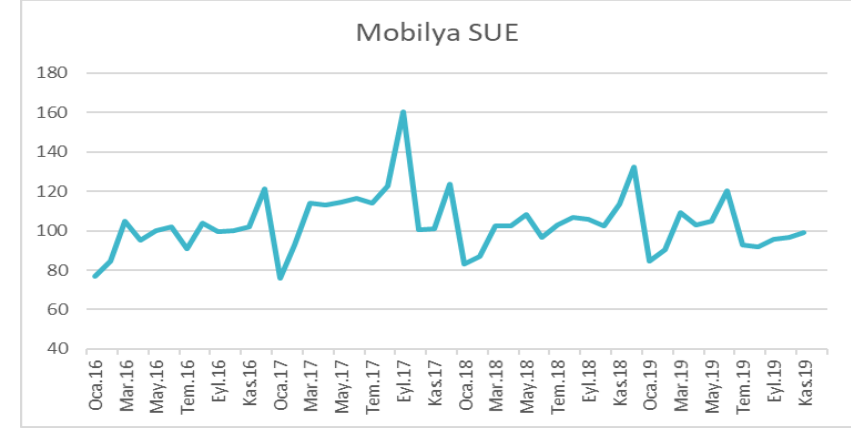
Mobilya (2020 iç dış pozitif)

210 civarında ülke ve bölgeye ihracat yapılan mobilya, kağıt ve orman ürünleri sektörünün 2019 ihracatı yüzde 10.3 artışla 5.53 milyar dolar oldu. Sadece mobilya ihracatı ise yüzde 11 artışla 3.5 milyar dolar olarak gerçekleşti.

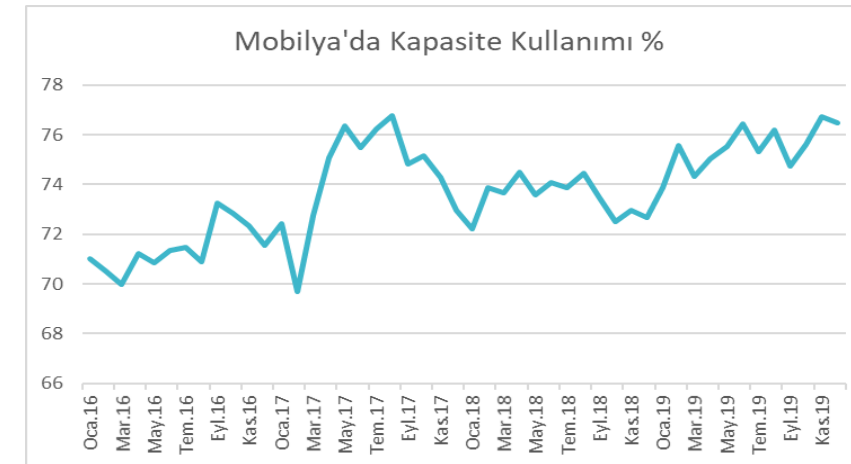
Sektörün en çok ihracat gerçekleştirdiği AB ülkelerine ihracatı yüzde 1.3 gerileme ile 1.32 milyar dolar oldu. Ancak, Kuzey Amerika'da yüzde 40, Afrika'da yüzde 13.8, Güney Amerika'da yüzde 18, Orta-Doğu'da yüzde 17.4'lük ihracat artışları genel ihracat performansını yukarı çekti.

2020 yılı mobilya sektörü için 2019'dan daha iyi bir yıl olacak. Konut kredi faizlerindeki gerileme yeni konut satışlarını destekleyecek. Bunun yanında diğer kredi faizlerindeki düşüş de mobilya sektörünün cirosunu olumlu etkileyecek. Yılbaşında yürürlüğe giren KDV indirimi fiyatları aşağı çekeceği için satışları destekleyecek. Bunun yanında ihracatta artan performans da sektör açısından olumlu bir gelişme. Bütün bu veriler 2020'nin mobilyanın yılı olacağına işaret ediyor.

2018'in ilk 11 ayında ortalama 101 olan mobilya sektöründeki sanayi üretim endeksi, 2019'ın aynı döneminde 99 olarak gerçekleşti. Sektöre uygulanan vergi destekleri ve ihracatta yakalanan artış, üretimde görülebilecek gerilemeyi kısıtladı.

2018'de yüzde 73,5 olan kapasite kullanım oranı 2019'da yüzde 75,5'e çıktı.

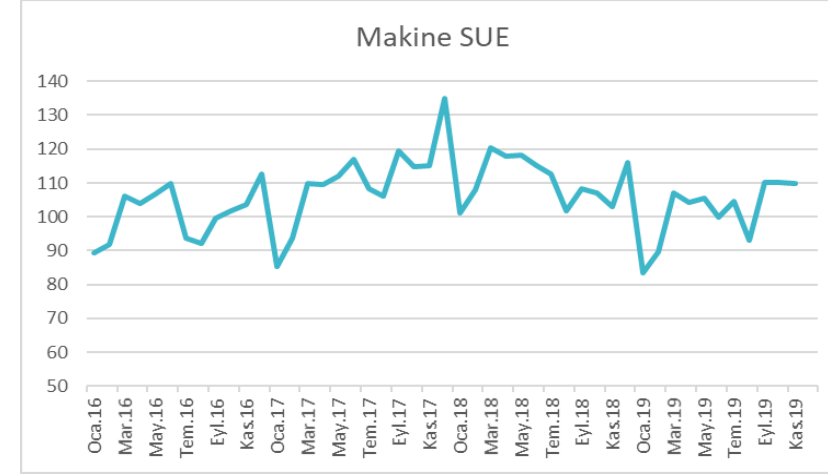
Makine (2020 hafif pozitif)

Yatırımlar ve üretimde gerileme olsa da ihracattaki artış 2019'da sektörün güçlü yanarından biri oldu. Sektörün 2019 yılı ihracatı yaklaşık 19.5 milyar dolara ulaştı.

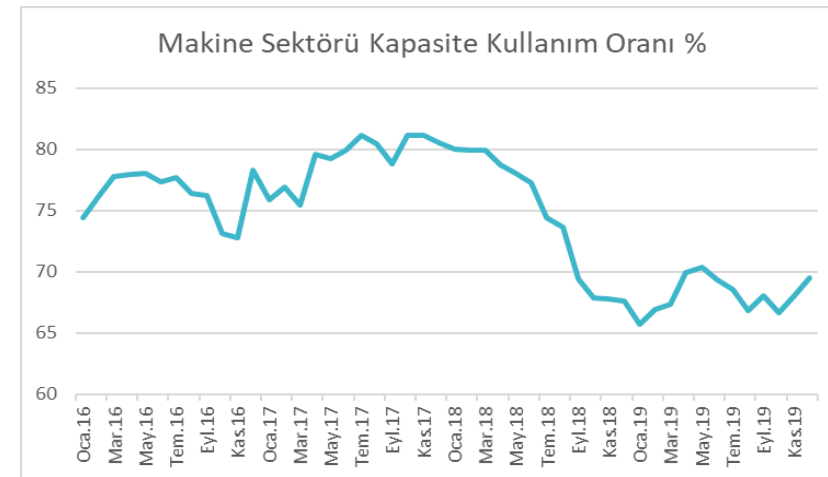
Başta Avrupa ülkeleri ve ABD olmak üzere 220'den fazla ülke ve bölgeye ihracat gerçekleştiren makine sektörünün 2023 hedefi ise, dünya makine ticaretinde şu anda yüzde 1.2 olan payını yüzde 1.5'e çıkarmak ve sektörün Türkiye ihracatından aldığı payı yüzde 10'lar seviyesinden yüzde 20'ye çıkarmak.

Gerek 11. Kalkınma Planı, gerek 2020 Cumhurbaşkanlığı Programında sektöre yönelik tedbirler göze çarpıyor. Bu iki belge, yatırım teşviklerinde yerli makine alımını destekleyecek şekilde düzenlemeler yapılmasını, Ar-Ge desteklerine konu olan makine ve ekipmanın yerli olmasının teşvik edilmesini, sektörde kümelenmenin desteklenmesini ve bu amaçla 5 adet büyük ölçekli makine kümelenme programının uygulanmasını, büyük ölçekli kamu ihalelerinde başta asansör ve iklimlendirme ürünleri olmak üzere yerli ürün kullanma şartı getirilmesini öngörüyor.

2018'in ilk 11 ayında 110,3 makine sektörü sanayi üretim endeksi, 2019'un aynı döneminde 101,6'ya geriledi. Ancak son aylarda tekrar 110 seviyesine yükseldi.

2018 yılında yüzde 74,6 olan makine sektörü kapasite kullanım oranı ise, 2019'da yüzde 68,1'e düştü.

Plastik (2020 hafif pozitif)

Plastik, 250 bin kişiye istihdam sağlayan ve 35 milyar dolara yakın ekonomik değere sahip bir sektör. Hammadde açısından büyük oranda dışa bağlı olsa da diğer ülkelere kıyasla üretim açısından da önde gelen bir sektör. Öyle ki; Türkiye, dünyanın en büyük altıncı, Avrupa'nın ise Almanya'dan sonra en büyük ikinci plastik üreticisi. Türkiye 2019'da 4,7 milyar dolar plastik mamul ihracatı gerçekleştirdi.

Sektörün kapasite kullanım oranı 2018'de yüzde 75 ilen 2019'da yüzde 72.7'ye düştü. Ancak yılın son aylarında kapasite kullanımında artış var.

Plastik sektörü, büyük oranda inşaat, otomotiv, beyaz eşya ve mobilya sektörleri için üretim yapıyor. Bunların hepsi için 2020 için beklentiler 2019'un üzerinde olduğu için plastikte de 2020'de büyüme bekleniyor. Ancak 2018 sonunda başlayıp 2019'da da devam eden yatırımlardaki daralma sektörün önündeki bir tehdit.

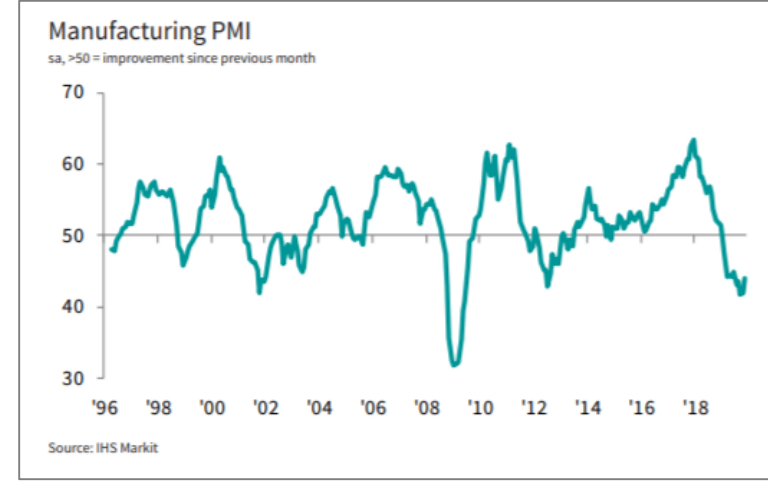
Dünya Ekonomisi

	2017	2018	2019
Dünya	3,8	3,6	2,9
Gelişmiş Ülkeler	2,5	2,3	1,7
Gelişmekte Olan Ülkeler	4,8	4,5	3,7
Euro Bölgesi	2,5	1,9	1,2
ABD	2,5	2,3	2,3
Çin	6,8	6,6	6

2008-2009 küresel krizinden sonra dünya ekonomisi en yavaş büyümesini 2019'da yaşadı.

Büyümenin yavaşlamasında Avrupa'da sanayi üretimindeki gerileme, Çin ekonomisindeki yavaşlama, ABD-Çin ticaret savaşı gibi faktörler etkili oldu.

Euro Bölgesinde büyüme yüzde 1.2'ye geriledi. Bu Türkiye'nin ihracatı açısından en olumsuz gelişmelerden biriydi.

2019 içinde **Global PMI 3 yılın en düşük seviyesine geriledi.**

Almanya son 6 yılın

İtalya son 6 yılın

İspanya son 5 yılın

Hollanda son 3 yılın en düşük seviyesini gördü.

2020'de Dünya Ekonomisi

	2019	2020
Dünya	3%	%3.3
Gelişmiş Ülkeler	%1.7	%1.6
Gelişmekte Olanlar	%3.9	%4.4

	2019	2020
Euro Bölgesi	%1.2	%1.3
ABD	%2.4	%2
Çin	%6	%6

	Dünya Ticareti (milyar dolar)
2011	17.928
2012	18.129
2013	18.542
2014	18.632
2015	16.197
2016	15.737
2017	17.439
2018	19.106
2019	18.898
2020	19.312

Küresel yavaşlamanın da etkisi ile gelişmiş ekonomiler, yeniden parasal genişlemeye gitmeye başladı. Bu hem 2019'da küresel büyümenin daha da yavaşlamasını engelledi, hem 2020 büyümesi olumlu etkiledi.

Parasal genişleme Türkiye ekonomisi için de bir fırsattı. 2013'ten beri kademeli olarak kuruyan küresel likidite tekrar canlandı ve bu da Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelere fon çıkışını yavaşlattı, durdurdu ya da fon çıkışını tersine çevirdi.

2019'da yüzde 3 büyüyen dünya ekonomisinin 2020'de yüzde 3.3 büyümesi bekleniyor.

Gelişmiş ülkelerin büyümesinde bir değişiklik beklenmiyor ancak gelişmekte olan ülkelerdeki büyümenin yüzde 3.9'dan 4.4'e çıkması bekleniyor.

2020'da ABD'de büyümenin yavaşlaması, Euro Bölgesinde ise hızlanması bekleniyor.

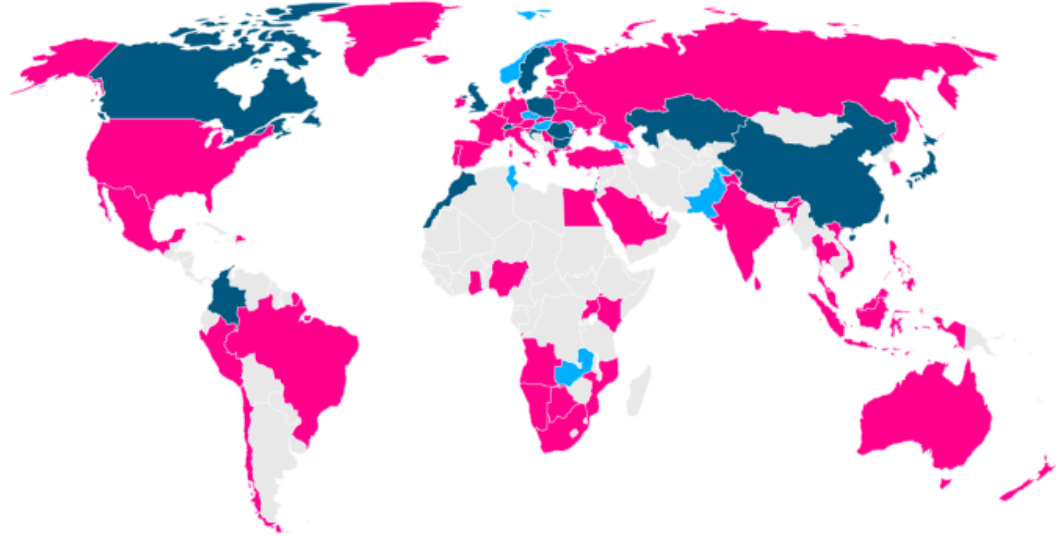
Çin'deki yavaşlama ise devam edecek. Verilerini çeyreklik bazda açıklamaya başladığı 1993'ten bu yana Çin, en yavaş büyümesini yaşıyor.

Dünya ticaretinin 2019'da 18.9 trilyon dolar olması, 2020'de ise 19.3 trilyon dolara yükselmesi bekleniyor. Beklenti dolar bazında yüzde 2.2 büyüme

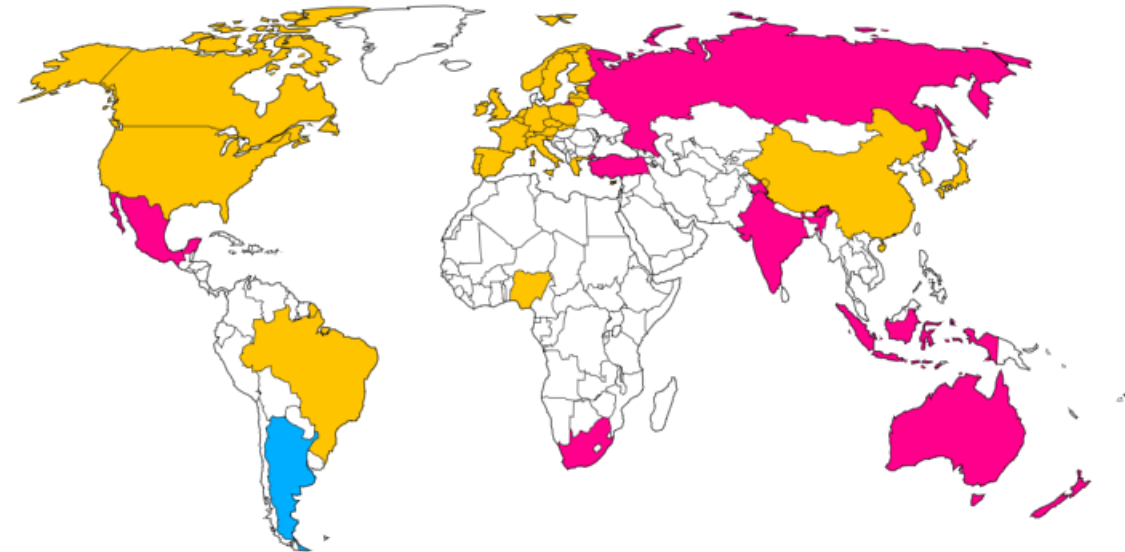
EN BÜYÜK RİSK: Eylül'den beri 1.1 trilyon dolar artan küresel likiditenin bir gün azalacak olması

Faizler

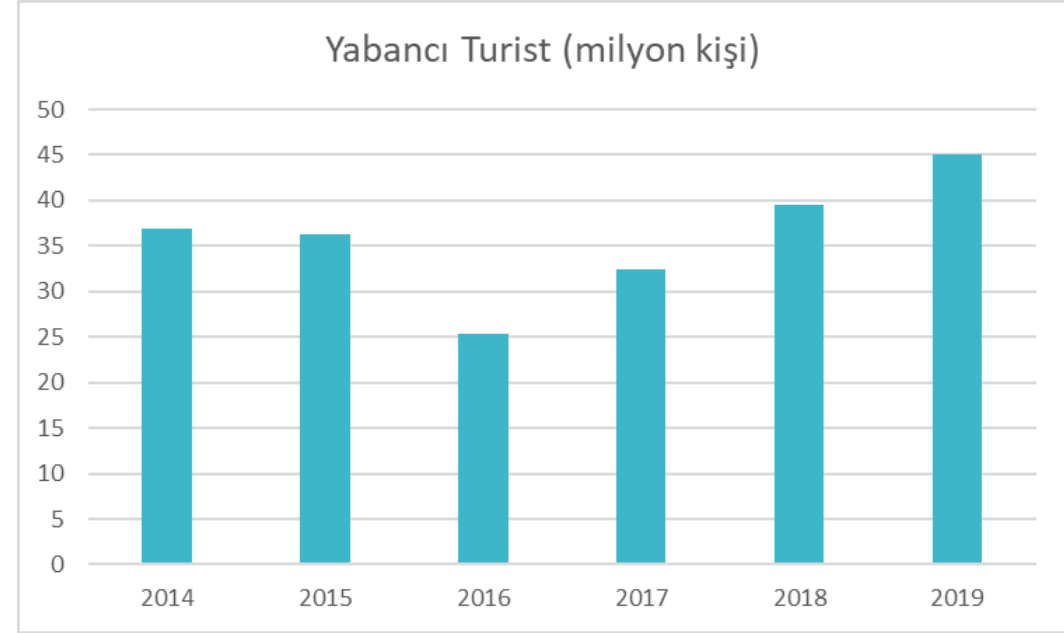
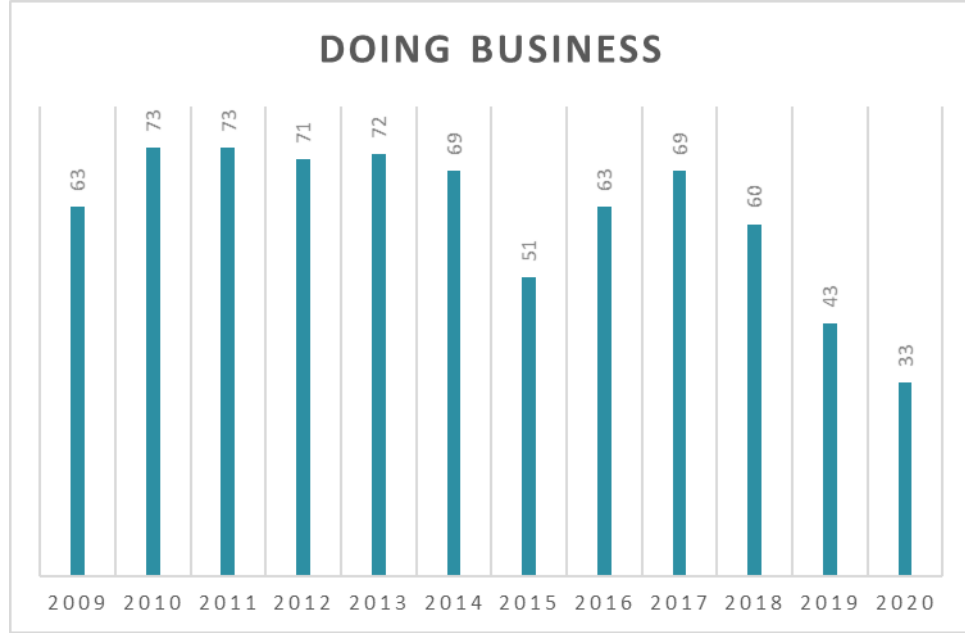
■ Policy rate unchanged ■ Policy rate raised ■ Policy rate cut

■ No change ■ Decrease ■ Unknown after December rate cut

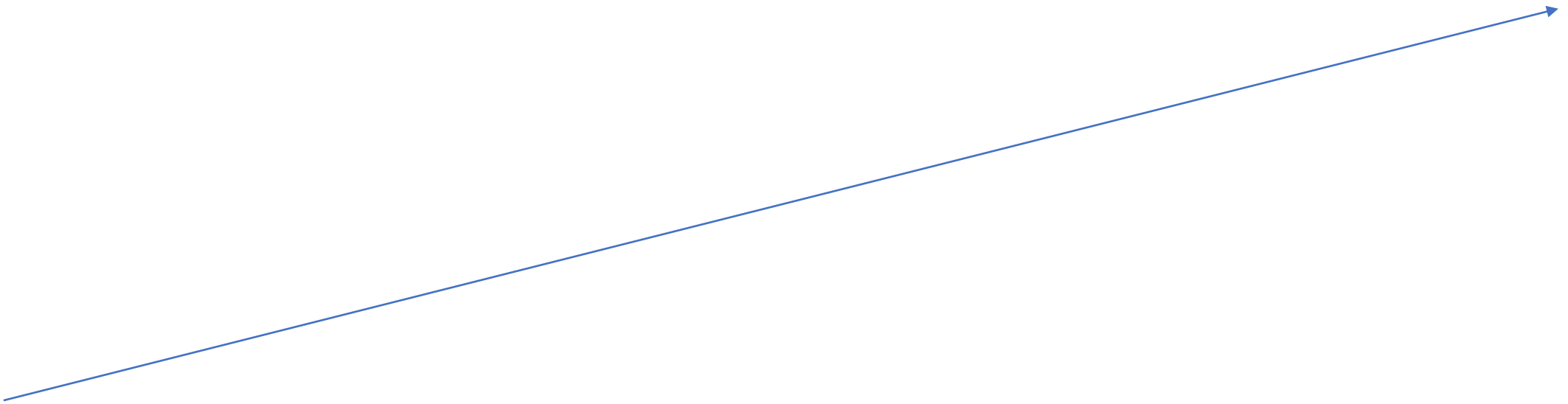
2019'dan Kalan Pozitif Gelişmeler

2019'da en çok ziyaret edilen şehirler sıralamasında İstanbul 9., Antalya 12. oldu.

Özetle 2020

Orta Vadeli Program Hedefleri

	2018	2019	2020	2021	2022
GSYİH	789	749	812	856	900
Kişi Başına Gelir	9693	9093	9738	10144	10534
Büyüme	2,8	0,5	5	5	5
Tüketim	1,2	0,9	4,6	3,1	3,3
Yatırım	-0,6	-10	9,3	9	8,1
İşsizlik	11	12,9	11,8	10,6	9,8
İhracat	176,9	181,4	190	202	213
İthalat	231,2	207,8	231,5	247	260
Cari Denge/GSYİH	-3,4	0,1	-1,2	-0,8	0
TÜFE	20,3	12	8,5	6	4,9
Bütçe Dengesi/GSYİH	-2	-2,9	-2,9	-2,9	-2,6
Dolar Kuru	4,72	5,7	6	6,4	6,74